

Prvi slovenski časopis za brezdomstvo in sorodna socialna vprašanja

Kralji ulice

17

september 2007

Božena prihaja iz slovaškega mesta Banskej Bystricy. Pravi, da rada dobro kuha in dobro je, saj gre ljubezen skozi želodec.

Rada degustujem dobrú kuchinu i ju varimú laska prechadza cez žaludkom.

O Ljubljančanih pravi:

»Imajo dobro srce, rada jih opazujem. Ti, ki imajo slabosti, tega ne kažejo.

Imajo iskro v srcu, a tega ne izdajo.«

Majú dobre srdce, rada ich pozorujem. Ti, ktorý maju slabosť, nedavajú to poznat.

Majú iskru života, a preto sa nevzdavajú.

Cena **1€**,
polovico dobi
prodajalec

KAZALO

Uvodnik	3
To sem jaz	3
Načrtne zablode gnilega	4
Kraljevski forum	6
THC odvisnik	8
Razstava	10
Social-ego turbulenca	10
Pisma bralcev	11
Nasvet našega kuharja	11
Tatoo zgodba	11
Fotogodba	12
Dogodki	14
Pogled s strani	16
Izven konteksta	17
Dobrodolne trgovine	18
Gostujoči kolumnist	19
Maribor naj živi	20
Gogijeva kolumna	21
Izza rešetk	21
Sol & Koper	22
Dnevnik lopova	23
Delo s cestnimi otroki v Gomi	24
Nekaj cestnih	26
Pred 100 leti	27
Kralj & kraljica	27
Brezplačne prireditve	28
Ulični horoskop	28
Oglasna deska	29
Razvedrilo	30

KRALJI
ULICE

vsi drugačni
vsi enakopravni

Slovenija je s 1. majem 2004 postala članica Evropske unije. Ta publikacija je prejela finančno podporo programa, s katerim želi slovenska vlada prispevati k obveščenosti, razumevanju in javni razpravi o članstvu v EU ter o vseh posledicah članstva za življenje slovenskih državljanov in državljanek. Program obveščanja izvaja Urad vlade za komunikiranje. Vaša vprašanja so vedno dobrodošla na evrofonu 080 2002, v evronabiralniku, Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana, na elektronskem naslovu evrofon@gov.si in na domači strani <http://evropa.gov.si>, kjer so vam na voljo tudi informacije.

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev ter da bi postal redni, mesečno izhajajoči časopis, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz sam/a.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice.

Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!

Zbiranje prispevkov ZA PONATIS ČASOPISA ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

Urednica: Špela Razpotnik

Namestnika urednice (na porodniškem):
Bojan Dekleva in Maja Vižintin

Uredniški odbor: Luna Jurančič Šribar,
Alenka Lamovšek, Gregor B. Hann,
Tomislav Gruden, Maruša Bertonec

Sodelavci uredništva: Toni Meško, Tanja
Vuzem, Maja Kozar, Bojan Kuljanac,
Andrej Mesarič, Urban Tarman

Oblikovanje: Daniel Novosel

Lektoriranje: Matilda M. Dobro, Maruša
Bertonec

Ilustracije: Nik Knez, Damjan Majkič,
Matilda M. Dobro, Jané, Babsy, Nina

Fotografija na naslovnici: Jaka Adamič,
Dnevnik

Tisk: Tiskarna Vovk

Izdajatelj: Društvo Kralji ulice

ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je
cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije je v
Sloveniji 20 EUR, v tujini pa 40 EUR.

Naslov uredništva: Društvo Kralji ulice,
Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana.

Telefon: 059 022 503 Fax: 059 022 504

E-mail: kraljiulice@gmail.com

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne
prispevke: 05100-8012105010
odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za
kulturo -- Ministrstvo za delo, družino in
socialne zadeve -- Urad za mladino --
Urad Vlade za komuniciranje.

Od januarja 2007 so Kralji ulice član
mednarodne mreže cestnih časopisov
(INSP).

www.street-papers.org

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo
vselej mnenj uredništva.

DRABI MOJI!
PISEM VAM S POČITNIC. KAKO SEM ŽUŽIVAN, PROČ OD
PONORELEGA SVETA. VČASIH SE SAMA DEKI ZABIM
KOT AUGUSTIN V SVOJEM LOGU SREDA. GORDA. ŽIVLJENJE
TUKAJ TEČE BLAGO IN PRIJAZNO, PROČ OD
RAČUNALNIKOV, TELEFONOV, REKLAM, PROMETA IN
INTERNETA, TEČA HITREGA VLAKA NA SMETISČE
CIVILIZACIJE. DOVOLJ O MENI.
ZADNJE ČASE SEM BI DRUŠTVU IN ČASOPISU
TAK KOTAJKAN AKTIVNA. A GLEJ, PRAV V ZADNEM
ČASU JE MED VAPLI VZNIKLO IN ZACELO RASTI
TOLEKO NOVIH IDEJ. SUSAČA SEM, DA URESNITUJETE
ZAMISEL DOBRODELNE TRGOVINE, KČER NAU BI
ČA ŽAU NEAKTIVNI UODJE PO SIMBOLIZIRANIH CENAH
PRODAJALI PODARJENE - ODRABUJENE STVARI, TAKE
Ž DUŠO, TOREJ. KOTAJ TAKAJ, DA TO URESNITE!
TAKO VAS VIDIM KOT VSE VEČJO SKUPNOST ZANOSNIH IN
POGUMNIH, Ž ŽADOSTNO MERO UODIJE, KI POMAGA
NAPREJ.
KČUB TOLI "DIVJINE" SE ŽE VEDEIM SRETANJA Ž VAMU
JAU JE MOČ VAŠE VOČE NALEZLJIVA. JAB PA PRIMESEM SE
KANDČEK UODIJE OD TUKAJ ŽA POGUMNEJŠI VSTOP V JESEN. VAŠA

KRALJI ULICE
POČJANSKA 14
1000 LJUBLJANA

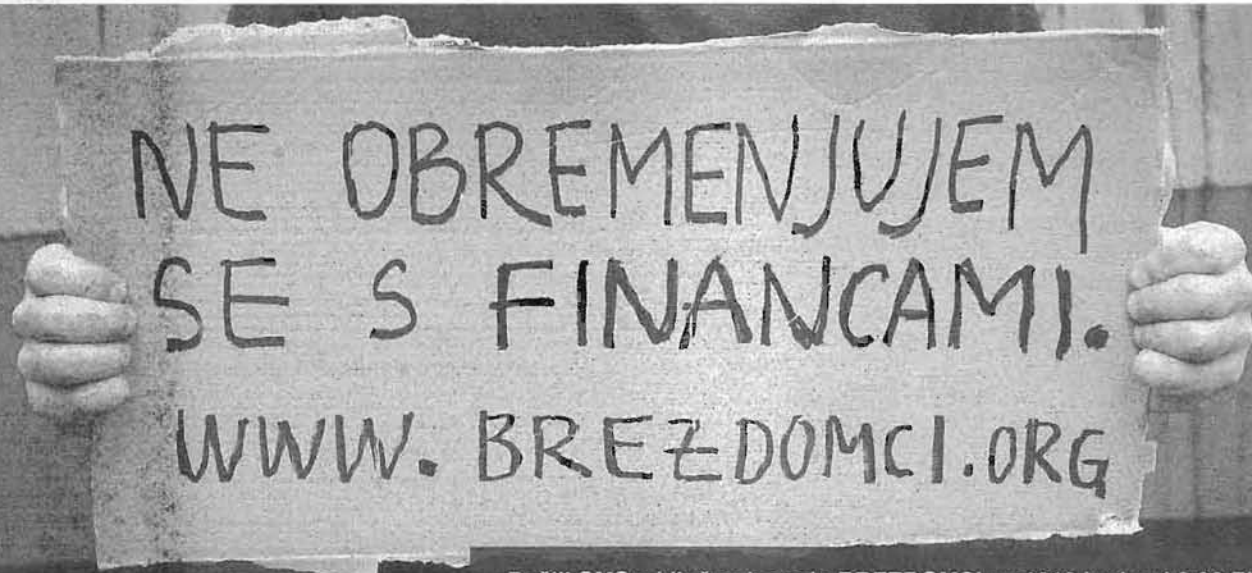

foto: Marusa Bertonec

TO SEM JAZ

avtor* Marko

Sem rojen kranjčan. Počasi se bližam kristusovim letom (še pet let ...). Pot za kruhom me je peljala po celi Sloveniji, prek Hrastnika in Celja do Ljubljane. Nor sem na knjige - kriminalke in preberem tudi do tri na teden. Zaznamovala pa me je tudi glasba, vse od hard rocka do najtrših ritmov. Pred leti sem igral bas kitaro v black-metal bendu. Spat hodim v zapuščeno hišo v Kranju, ki je last več ljudi, ti pa se med seboj ne morejo dogovoriti, kaj naj z njo. Dokler ne najdejo skupne rešitve, imam njihovo soglasje za uporabo prostorov pod pogojem, da tja ne pripeljem še koga drugega. Nekega dne sta me pred Maksimarketom, kjer sem žical, ogovorili dve dekleti, po imenih Maja in Luna in mi predstavili projekt Društva Kralji ulice ter me vprašali, če bi se pridružil prodajalcem časopisa Kralji ulice. Bil sem takoj za, saj sem že od prej poznal tako časopis kot nekaj prodajalcev, a pred tem sam nekako nisem našel volje, da bi stopil do njihovega distribucijskega in dnevnega centra. Vse odtlej redno prodajam, za kar mi ni niti najmanj žal. V zadnjem mesecu sem prodal kar 310 izvodov. S kupci imam v glavnem dobre izkušnje, se pa zgodi, da me kdaj kdo grdo zavrne ali pošlje tja, kamor sonce ne posije ... Dovolj bi bilo, da bi človek, ki časopisa pač noče, zgolj rekel »ne, hvala«, ne pa da na prodajalce stresa svojo slabo voljo. Moji prodajni »mesti« sta stara Ljubljana in podhod glavne železniške postaje. Se priporočam!

NE OBREMENJUJEM
SE S FINANČAMI.
WWW.BREZDOMCI.ORG

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 0.96 EUR (230 SIT) tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

NAČRTNE ZABLODE GNILEGA

avtorica* Matilda M. Dobro

PRVIČ: Dišeča družba, transakcijski objem zdravilcev duše in fiziološke sanje

Poslušate vsakega pomembneža, ki ga srečate na poti? Verjamete vsakemu, ki ima **višjo izobrazbo** od vas in ki ima **več znanja** o mikro- in makrokozmosu? Ste kdaj razmišljali o reklamah? Tistih, ki nam obljublajo **lepše telo**, bolj spočitega duha, več posluha, **vonj po pomladi** in sploh vse presežnike? Sigurno ste. Nekaterim ste ploskali, nekatere ste pljuvali – sploh tiste, ki vam ponujajo tisto, česar ne rabite, ali pa tiste, ki vas le dražijo s svojo ponudbo, po kateri zaradi okrnjenih finančnih zmožnosti nikoli ne boste mogli povpraševati.

Pa saj je vseeno ... Zajadrali smo v čas vizualnega kapitalizma, postali globalni vaščani, obkroženi z reklamnimi panoji, oglasi, slogani, ki obljublajo, da bomo postali svetovljani. Demokracija nam na videz lajša želeno izbiro, cenzura pa besno cepeta na vsakem koraku. Čeprav je povsod, se je skoraj ne vidi. Čas, ki meče pesek v oči, tone peska na ljudi ...

Kaj pa vi, še v poznem popoldnevu **dišite po vijolicah**, **ste nežni kot mlad psiček** in imate najraje svoje najbližje v formalnih in neformalnih okoljih? Dobro. Ste tudi nadvse zabavni in olikani? Dobro. Če ste moški, imate sveže obrito lice, če ste ženska, pa **noge, gladke kot ribnik v Tivoliju pozimi**, ko zamrzne. Ne?! Vam je kdaj smrdelo iz ust in ste bili nadvse jezni nase, ko ste se znašli v nenadni bližini z nekom, pa ste pozabili kupiti žvečilne? No, nikar se ne jezite, prekomerno žvečenje obrablja zobno sklenino in ne preprečuje zobne gnilobe, kot nam zatrjuje **doktor Zobek** v občilih. Pomirite se, vse je v še lepšem redu, če kdaj koga ne poslušate. Mislite, da Njih zanima vaše počutje? Mislite, da **v zlati škatlici ne more biti dreka**? Pomirite se, pomirite... Odvrzite svoje bergle in hodite sami! Delite vsebino svoje denarnice s tistimi, ki vas ljubijo tudi v ubogih dneh, poženite svoje cekine raje za izkustvi, ki vam božajo dušo. Pojdite vase in našli boste vse odgovore na svoja vprašanja. Kaj vam bodo odgovori medijev, družbe itd., če pa sploh vprašanja še niste postavili? Notranje zlato povleče na plan še zunanjega. Obratno pa ne. Vas pesti vse povprek opevani stres? **Imate že svojega psihologa** ali celo psihiatra? Veste, da on večinoma – v oklepaju so zaprti oddelki, dedne turbulence in še kakšne nepredvidljivosti – **nima rešitve** za vas, ker se tudi sam sprašuje o podobnih

rečeh, vendar le bolj potihlo, manj strastno in morda že malce vdano v usodo. V pomoč vam je le toliko časa, **dokler upate** in verjamete, da pozna vaš izhod, dokler v določeni meri

prelagate svoj problem nanj. Seveda je klepet z njim blagodejen, je pa tak tudi klepet s prijateljem, če ga imate. Vam duševnega zdravnika časti država ali **ga plačujete sami**? Imate občutek, da vas sploh ne posluša, da gleda mimo vas, če imate zastojnega? Imate zasebnega, ki ste si ga sami izbrali in je do vas zelo pozoren, tako prijazen ... in **vam poroča o vseh novih zdravilih za dušo na tržišču** in jih priporoča? Veste, zakaj je tako? Zakaj je prvi kot megla in drugi kot ogenj? Preprosto: prvi že ima svojega delodajalca in točno določeno plačilo. Potreba po borbi (izkazovanju velikega zanimanja, pozornosti, vneme itd.) je odveč. Drugemu pa ste vi eden od delodajalcev, ki mu nudi zaslužek. Seveda **spoštujemo svoje delodajalce** in smo do njih kar se da prikladni. Mnogokrat jim izkazujemo dodatno spoštovanje zaradi njihove avtoritete. Toda ne bojte se, tudi če ste v tem primeru vi mali delodajalec, vas to spoštovanje **pod nožem** plačljivega terapevta ne bo doletelo, kajti tu ste vi tisti, ki ima problem. Sicer pa je avtoriteta itak le iluzija, maska tistega, ki se boji.

Pa vaš vid, vam služi? Berete ves drobní tisk v pogodbah, obljubah, lekarniških zgubah? Imate čas, za vse novo napisane zakone? Imate čas za branje vseh kupov dodatne literature, ki jih je dobro prelistati, ker **lajšajo življenje**? Vse preberete, dobro vidite in zaznavate resnico, pa se vam še vedno reči ne izidejo? Čudno, čudno ... Resnica je v zraku, čuti se jo. Čudno je, da imajo **najbolj uspešna podjetja največ drobnega tiska**. Resnico hočejo potisniti v zakulisje. Toda: tisto, kar je, ostaja tako, kot je, tudi če je skrito in zavito v

(Berite še eno nadaljevanje, v katerem BO napovedano super-ekstra-mega-fino-fajn presenečenje!)

Iz zadnje vrste vas poljublja
Matilda M. Dobro

Črtomir Clonsky

Atman

*V dokaz, da se zares imel je fino,
je redno poravnaval tv-naročnino.*

Jure Kunaver

V pričujoči številki smo sklenili še bolj neposredno spodbuditi oz. omogočiti dialog med brezdomci oz. socialno prikrajšanimi skupinami ter različnimi javnimi osebnostmi. Slednje so najbolj zaslužne za splošno javno mnenje, ki pa, kot vemo, večinoma tako ali drugače zadeva zgolj družbeno sredino in vse premalokrat upošteva margino. Poleg javnih osebnosti je naš »forum« odprt tudi za vas, naše bralce in bralke, ki tako ali drugače razmišljate o socialni izključenosti in bi radi svoje mnenje ter vprašanja neposredno naslovili na ljudi, ki živijo pod pragom revščine, na brezdomce, odvisnike od različnih opojnih substanc, bivše in trenutne zapornike, uporabnike psihiatrije, migrante ...

Za prvič smo izvedli mini anketo na temo brezdomstva in prejeli odgovore dveh poslancev največjih parlamentarnih strank (odzvala sta se Majda Potrata – SD in Aleš Gulič – LDS) ter medijska kritičarka dr. Manca Košir. Prihodnjič pa: e-mail dialog med našo bralko in sodelavcem o tem, ali je to, da narkomani skrbijo za pse, etično sporno ali ne! Vsi bralci in bralke ste v bodoče toplo vabljeni k nadaljnji udeležbi odprtih tem kot tudi k odpiranju novih. Se beremo v »kraljevskem forumu«! kraljiulice@gmail.com

Dokončajte naslednje povedi glede na osebne izkušnje, ki jih imate z brezdomci.

»Ko na cesti srečam brezdomca, se do njega vedem tako, kot se počutim. Če sem vesele, razigrane volje, z njim pokramljam in mu dam kar nekaj novčičev. Če sem utrujena in zamišljena, grem mimo in mu ne dam ne denarja ne nasmeha. Ja, tudi to se zgodi. A me že poznajo in vedo, kdaj je pravi trenutek za srečanje.

»Mislim, da je razlog za brezdomstvo marsikaj. Človek je presežno bitje in zato ostaja sam sebi in drugemu do konca skrivnost. Mi na kraj pameti ne pade, da bi moralizirala, zakaj raje ne delajo, pa zakaj se drogirajo pa te reči – če sem razpoložena, od mene dobijo kar nekaj denarja in veselih besed, če nisem, pač nič. Tudi jaz nisem popolna, da bi vedno reagirala dobrosrčno, nikakor.«

»Moj predlog za rešitev problematike brezdomstva je, da najprej kot ljudje ne sodimo in ne obsojamo, temveč obravnavamo slehernega sočloveka kot osebo, vredno človekovega dostojanstva. Nujne so spremembe na sistemski, družbeni ravni. Več brezplačnega učenja računalništva, denimo, saj si danes nepismen, če ne obvladaš tega orodja. Več centrov, kjer se brezdomci lahko okopajo, obrijejo, uredijo in gredo vsi lepi med ljudi. Več prostora v medijih za problematiko brezdomstva. Več prostovoljnega dela zanje (se pravi zase, saj mi največ dobimo, kadar odpremo srce za drugega!). Nujno bi uvedla prostovoljno delo v vseh srednjih šolah in na univerzah. Brezdomce bi veljalo vključevati v različne programe – ja, tudi oni naj postanejo prostovoljci, denimo zabavajo prestrašene otroke na urgenci. Vse javne šole bi morale imeti resnično odprta predavanja – naj pridejo brezdomci kdaj v šolo, če se jim ljubi. Pa še bi se našlo kaj, a saj je že to preveč za našo trdosrčno domovino, ki ji je sociale malo mar.«

Poznam vsaj enega brezdomca? Osebo, tako globoko in zares, ne poznam nobenega. Tako za povrh in v lep pozdrav na cesti pa jih poznam kar nekaj. Sem žalostna, ker sem videla, da so pri Mercatorju v Kosezah odstranili klopce, in tako zdaj tam ni nobenega brezdomca več na straži. Pa sta bila dva, trije, s katerimi smo bili že kameradi. Enkrat me je eden poslal v trgovino po paradižnik, mu je »zapasou«. Vnukinja je bila zgrožena, jaz pa vesela, da je tako avtentičen z menoj. In sem mu kupila z največjim veseljem nekaj paradižnikov, čeprav si je skromno zaželel samo enega ali dva. Ne bom ga pozabila, tega možaka avtentičnega!

Pa lep pozdrav vsem kraljem ulice, ki sem jih vesela, tako da kupim po več izvodov vsake številke vašega/našega časopisa. In potem nosim Kralje ulic na obisk namesto rož. Ne boste verjeli, ampak moji znanci so prav navdušeni, in tudi berejo potem, saj jim povem, da je v tem časopisu več resničnosti in iskrenosti, kot v vseh drugih tiskanih medijih skupaj. KRALJI ULIC so carski časopis! To pa res DRŽI!

Manca Košir, fenica KU

foto: arhiv Manca Košir

»Ko na cesti srečam brezdomca, pomislim na socialno izključenost in ogroženost, zato se mi program Kralji ulice in druge oblike pomoči - topel obrok, možnost prenočevanja na varnem mestu in podobno - zdijo boljša rešitev kot denarni prispevki, zbrani na ulici, čeprav tudi prispevam.«

»Mislim, da je razlog za brezdomstvo najpogostejše splet okoliščin - od osebne porazenosti in pomanjkanja pozitivne samopodobe, brezposelnosti, težav in nesoglasij v medosebnih odnosih do sprijaznenosti s socialno izključenostjo in nezmožnostjo in nepripravljenostjo poiskati in odpraviti vzroke za izgubo družbene in družinske podpore.«

»Moj predlog za rešitev problematike brezdomstva je večja pomoč institucij in civilne družbe (nevladnih in humanitarnih organizacij) pri iskanju izgubljenega samospoštovanja in dostojanstva, zaupanja v družbo in njene institucije, seveda pa tudi v zagotavljanju vsaj minimalnih pogojev za preživetje, spodbujanje izstopa iz družbene izključenosti.«

Poznam vsaj enega brezdomca?
»Drži.«

Majda Potrata

»Ko na cesti srečam brezdomca, ponavadi spregovorim besedo, dve, dam za pivo, dva deci, če jim je potem še do pogovora, prisluhnem.«

»Mislim, da je razlog za brezdomstvo ... Prelahko bi bilo kar tako odgovoriti. Kot vem, je za vsakim človekom čisto posebna zgodba in ne morem in nočem kar počez reči. Skupno vsem pa je, da se tako, kot živijo zdaj, počutijo manj slabo kot prej.«

»Moj predlog za rešitev problematike brezdomstva je ... Brezdomcem je treba omogočiti prostor za prenočevanje, jih oskrbeti s toplimi obroki, predvsem pa razumeti njihovo odločitev o tem, kakšno življenje hočejo. Če se hočejo vrniti iz brezdomstva, naj se jim zagotovi pomoč (socialna, zdravstvena ...).«

Poznam vsaj enega brezdomca?
»Drži.«

Aleš Gulič

V Kraljih ulice letnika 2007 v nadaljevanjih objavljamo 10 delov knjige »THC odvisnik«. Njen avtor NIX ZENK jo je skoraj v celoti napisal pod vplivom THC-ja, zaradi znanstvenih razlogov, da bi bilo mogoče preštudirati, kakšna je THC odvisnost in kakšen je THC odvisnik. V prvih dveh zvezkih Nix Zenk opisuje, kako je začel kaditi marihuano. To se je zgodilo pred več kot desetimi leti v nekem večjem mestu sosednje države. Nix je bil takrat težek alkoholik, vendar ne žicar ali klošar. Po spoznanju THC-ja je počasi prenehal piti alkohol in postal velik poznavalec vseh oblik THC-ja. V prejšnjem nadaljevanju smo spoznali avtorjevega prijatelja Mikija ter prebrali, kakšna punca bi bila Nixu vseh.

Tudi v Maribor bi rad šel kaj pogledat, ampak mislim, da imam tam samo še enega prijatelja, pankerja H. Če je še živ, seveda, kar mislim, da je, le mogoče ga ni več v Mariboru. Na Primorskem imam samo eno prijateljico. Drugih ljudi pa nimam, razen tete in bratranca na Reki, mogoče me kdaj pot zanese tja. Čeprav bi bil vesel, če bi tu v Ljubljani našel kako zapuščeno hišo, kjer nihče ne živi. Potem bi imel večji mir, kot tukaj ob prometni cesti. A ljudje smo pač taki, da nam nič ne paše in nič ni tako, kot bi hoteli. Čeprav se nimam kaj preveč pritoževati, bom pa počival, ko bom star, zato moram zdaj čim več ustvarjati, da si zaslužim za boljšo prihodnost.

Potem bom pa mogoče še kdaj pripeljal domov kako punco, najraje bi imel kako 20-letno lepotico s Tajske, da bi me učila budizma, jaz pa njo tantre, ki bi jo mogoče poznala tudi ona, tantre v seksu. Drugega ne rabim, le punco! No ja, saj bi bil marsikatero vesel, ampak če bi imela črne oči, ker imam jaz tudi take, da ko jo gledaš v oči, se na njenih očeh spočiješ, saj je v njej vse, črna neskončna globina, in take punce imam najraje!

Sem pa že zapisal zakaj vse to delam. Namreč v šolo nisem hotel hoditi. Rad bi prispeval svoj delež umetnosti k slovenski kulturi, obenem pa polagam sam sebi življenjske izpite. Knjige pišem za izpit iz slovenščine, s transmentalno medicino se ukvarjam zaradi izpita iz psihiatrije. Potem imam še predmet kiparstva, naredil sem iz žice in gipsa 60 centimeterskega 3D rumenega marsovca, zraven pa mladiča pitbula iz papirja in lepila in je modre barve. Ves čas sta na omari v moji delovni sobi in mi odganjata nepovabljene goste, mislim na vesoljske bojvnike!

No, v moji šoli je še izpit iz slikarstva, risbo že dolgo obvladam. Ali se strinjate, da bi lahko v novem tisočletju izumili nove smeri v slikarstvu? Jaz namreč razvijam eno novo smer in ko bom položil izpit in izpostavil argumente o tej novi smeri, ji bom poiskal še primerno ime – pravzaprav ga že imam, le objaviti ga ne smem iz osebnih razlogov!

Malo pogrešam Nikota, saj se nimam s kom kaj pametnega pogovarjat. Moji prijatelji pripeljejo sem svoje ljubice, da se »kitijo« s poznanstvom mene ali pa z odštekanim stanovanjem. Ja, za stanovanje gre, pa za slike, moje in Nikotove! Tudi čarobne energije se najde kaj pri meni, nekaj jo je pa odnesel Niko s seboj!

Niko je enkrat tam v tistem manjšem mestu nekoga nakadil, enega modela pač, ki je šel potem kar bruhat ven na dvorišče. To je videl skozi okno lastnik stanovanja in je šel takoj prijaviti na policijo. Policaji so seveda tega modela imeli že isti dan na policiji, češ, kaj mu je dal Niko za kadit, da je potem bruhal. Proti večeru pride ta model do Nikota in reče, da so ga s policije poslali, da mora prinesiti malo tega, kar je kadil, za analizo! Ha, ha, Niko v smeh, in mu da v plastično folijo ščepec avstralskega tobaka za pipo. Model to seveda odnese na policijo. Če je kdo poskusil to kaditi, je sigurno bruhal! Ja, Niko je še kar inteligenten, pa tudi pri vsaki stvari se rad zabava kot jaz. Ne vem, kdo od naju je bolj otročji!

Nekaj bi še jedel, ampak me še pica šraufa po želodcu in tudi mislim, da imam raka, kajti na desni strani prsnega koša imam velik okrogli strdek in me včasih zelo boli. Če ga otipam, me zmeraj boli, upam da ni to kak vgrajen čip, da vedno vedo, kje se nahajam. Malo se hecam, kaj pa koga briga, kje se nahaja zadeti umetnik. Najboljše je, da si zvijem še enega iz tiste vrtnarjeve nezrele domačice, drugega pa itak nimam, razen dilerjevega sranja, ki bi mu ga dal najraje za požret, ampak mi kadilci – degustatorji – uživalci marjance – nismo agresivni, se raje delamo norca iz vsega!

Sem lačen, ampak se mi ne da jesti, sem se čisto zalepil na ta zvezek. Ker sem osamljen, vam pišem, vi ste moja edina prava družba in sodniki, če sem naredil izpit s prvo objavljeno knjigo. Edino tega ne morem vedeti, če vam je zanimiva ali ne, to bo pokazal verjetno račun na banki od prodanih knjig. Ampak ne skrbite, sem varen tudi revščine, tudi če knjig ne boste kupovali, bom jaz še vedno živel in ustvarjal, saj to je pa tudi edino, kar lahko počnem v svojem življenju. A sem že napisal, da je gospod Bojan rekel, da če bo knjiga dobra, gre takoj v tisk?

»Človek, ki je izkusil zadeto življenje, se težko sprijazni s plitvostjo normalnega obstoja, postal je modrejši za modrost obupa!« Napisal Aleister Crowley – predelal pa jaz! Crowley je nekaj takega napisal v knjigi »Dnevnik uživalca mamil«, ki govori o mladem paru, kjer se vse skupaj suče okrog dilerja s H. Na koncu se oba »skidata« v nekem templju nekje v Aziji. Druga njegova knjiga je »Zakon teleme«, ki pa je nisem hotel brati, kajti jaz imam svoje zakone kot vsak izmed vas.

Zvil sem še enega, ker tisti prejšnji ni prijel, bilo je bolj listje. Pizda, so mi prišle spet neke žalostne zgodbe na misel in moram svojo misel preusmeriti, ali pa naj me zavede dobra glasba z radia Dur! Se par dimov, potem bom pa prebral vse, kar sem napisal v tem zvezku in sproti moram cenzurirati, če kaj ni ravno primerno za kulturo slovenskega naroda pa tudi celega sveta, ker mogoče bo to knjigo kdo prevedel v kak drug jezik!? Nimam pojma, jaz sem jo le postavil na svet. Vrtnar pa natepava svojo novo rdečelaso punco, če mu seveda še sploh stoji, tega pa ne vem! Bo že sam povedal, kako je bilo, ali ne?

Se kar nekaj dogaja okrog mene, meni pa se dogaja znotraj mene! Mogoče bom en izvod knjige poslal dr. Ruglju, pa mi naj pove, če sem še kolikor toliko normalen, kajti ko pišem kaj žalostnega, se ne počutim čisto u redu. Mislim, da sem preveč čustven in sem slišal, da obstaja tudi čustven zlom. A mislim, da ga jaz ne bom dobil, ker se ščitim s hladnim odnosom do kakršnih koli provokacij. No,

včasih kdo kaj poskusi, ampak jih razorožim s svojo mirnostjo ali pa še z magijo in modrostjo.

Ker se rad hecam, je naslov ene moje slike »Pretepeni papagaj«, ampak ker je slika abstraktna in ekspresionistična, mi res izgleda kot papagaj po pretepu. Ta modri ženski obraz s črnimi očmi ter rdečimi lasmi mene prav privlači. Ker pa noben človek nima modre kože, jaz v tem vidim nedosegljivost dobre punce zame, to vidim v tem modrem obrazu in obenem me

privlači divja mladost te punce z zaporniško majico in številko!

Na eni od mojih slik imam rumena tla pa zeleno-belo-modro črno nebo, potem pa se proti nebu dvigajo drevesa rdeče barve! Jaz sem se le igral z barvami in čarobnostjo slike, vrtnarjeva ljubica pa je rekla: »Ja, ja, vidim, kako so se drevesa dvignila pokonci«. Ona je v teh rdečih drevesih seveda videla kurce, nihče pa ne opazi, da iz neba opazuje eno oko. Res ne vem, kako da ne

»Človek, ki je izkusil zadeto življenje, se težko sprijazni s plitvostjo normalnega obstoja, postal je modrejši za modrost obupa!«

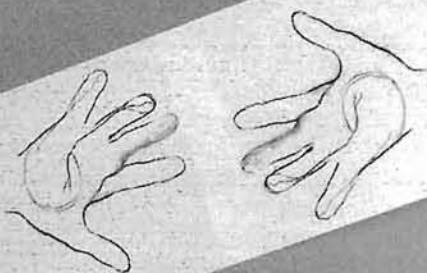
opazijo tega, verjetno je to tista skupina ljudi, ki stalno spi in se nikdar ne prebudi!

Imam še zadnji list v tem zvezku. Potem pa zvezek obrnem in pišem na prazne strani, ki

sem si jih med pisanjem vsako drugo pustil. Tako zmeraj pišem, če kdo sploh razume, ja, saj je v resnici enostavno!

Grem pojest pasulj, potem bom pa še videl, kaj bom, saj je noč lepa in mirna. Lahko bi šel tudi na kratek sprehod, da se pljuča nadihajo svežega zraka od dreves, grmovja in trave v parku, ampak prej bom pa seveda jedel pasulj in žemljico! Dober tek, če ste tudi vi pri hrani!

Prišli smo do konca 3. zvezka (od 14 zvezkov) THC odvisnika. Kaj pa zdaj? Zvezek obrnimo in začnimo brati od zadaj naprej, na vsaki drugi strani, ki si jo je avtor pustil sem grede prazno, saj se spomnite? Tako zmeraj naredi, če kdo to sploh lahko razume, a saj je v resnici enostavno!

V poletnih mesecih so se s poslovilno razstavo študentov likovne pedagogike leta 06/07 predstavila tri dekleta, ki so naše prostore napolnila z občutkom intimnosti, bližine, predvsem pa občutkom biti tam, da se te nekdo dotakne ali ti ponudi sebe. Ali bolje rečeno: imeti občutek dajanja sebe in biti tam, kjer je druga roka.

Same so povedale naslednje:
Valentina Stirn: »Intimno, prikrito, organsko, moje!«
Urša Jurak: »Prvi stik, prvi stisk, poteze roke, zareze v dlaneh!«
Irena Marc: ».....!«

Napovedujemo:

v ponedeljek, 10. 9. ob 18h vljudno vabljeni na otvoritev razstave karikatur našega Janeza Kompareta!

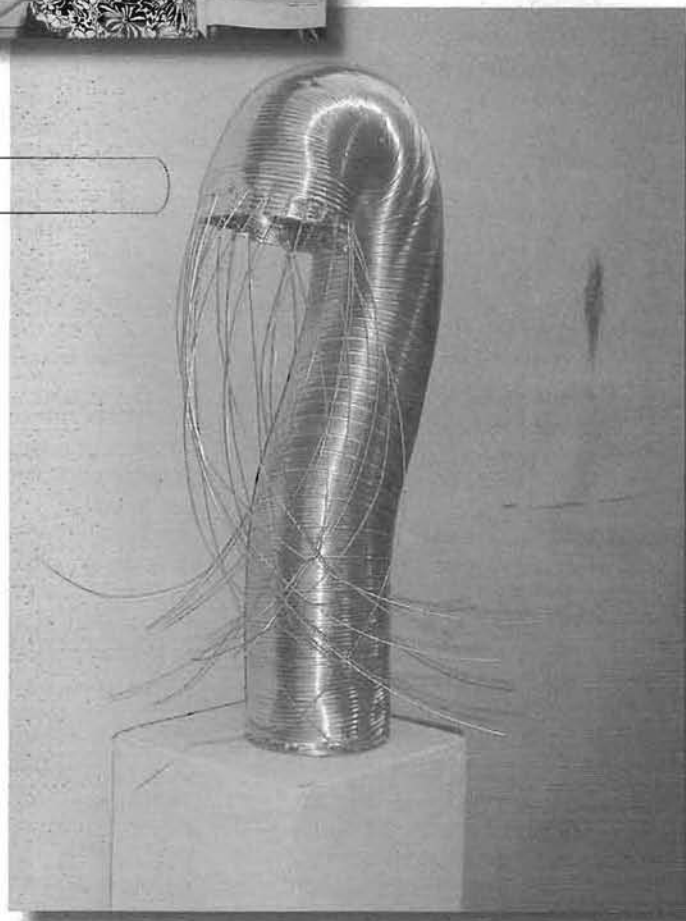

SOCIAL-EGO TURBULENCA

Postavi se zase

Postavi, postavi, postavi se zase,
da prenašal boš udarce,
da premagal boš predsodke,
da razstavil boš vzorce,
udarci, predsodki, vzorci.
V dobrem in slabem je v življenju utrip,
ostani v slogu vedno svoj tip,
postavi, postavi, postavi se zase,
da klonil ne boš teži kritične mase,
se v problemih ne zaprl boš vase,
da suženj strahu in blodnjam ne boš,
odločitev je tvoja, namen in odziv.
Postavi, postavi, postavi se zase,
da razumel boš vrednote kapitala
in plapolala bo morala kot zastava
z logotipom humanega pravičnega čara.

Bojan Sklepič

PISMA BRALCEV

Spoštovani,
v sredo, 1. 8. 2007, sva z ženo v Izoli kupila časopis Kralji ulice. Prodajali so ga možje na naslovni in zadnji strani 16. številke (junij/avgust). Izredno moram pohvaliti omenjene gospode. Prijaznost, uslužnost ... in še in še bi lahko našteval. Skupaj smo se prav lepo nasmejali. Prosim vas, če pohvalo prenesete še njim.

Lep vikend!
Robert Smoje

NASVET NAŠEGA KUJARJA

PREŽGANKA

Sestavine:

250 g pšenične moke
0,5 dcl arašidovega olja
2 do 3 vrhe luštreka
2 jajci
voda
sol, poper (po želji)
1 ščep vegete
2 žlici oljčnega olja

Priprava:

V posodi segrejemo olje ter postopno dodajamo moko. Sproti mešamo z leseno kuhalnico toliko časa, da lepo porumeni. Nato dodamo vodo, še vedno mešamo, da se nam moka ne zlepi v grudice. Ko smo dodali toliko vode, da nastane kremasta masa, dodamo še sol. Vmešamo še jajci, v katera smo že vmešali liste luštreka. Vse skupaj še malo popopravimo in dodamo ščepec vegete. Kuhamo 5 do 10 minut, da se sprosti aroma. Serviramo še toplo, kot dodatek pa priporočamo sojine polpete!

Pa dober tek družčina ali prijatelj/prijateljica!

Danilo

avtor* Metuljčica

TATOO ZGODBA

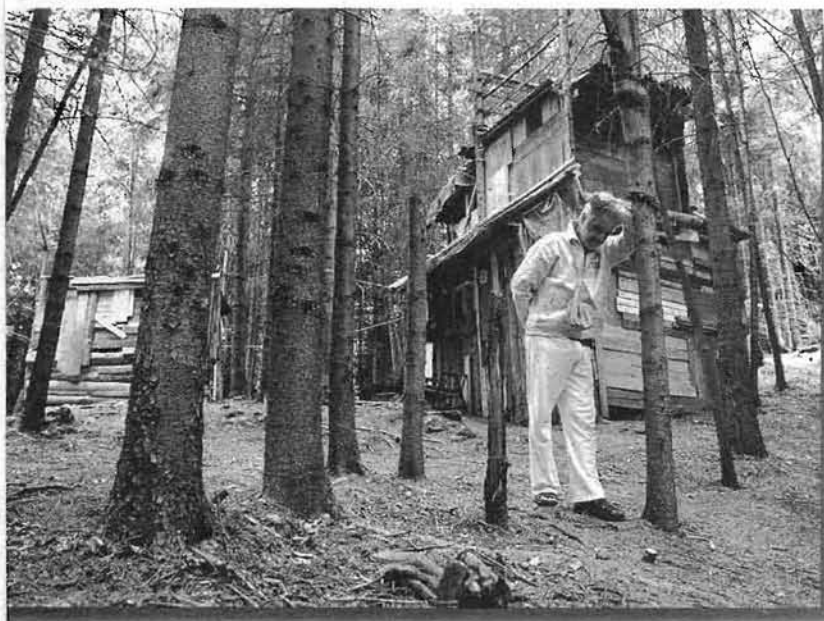
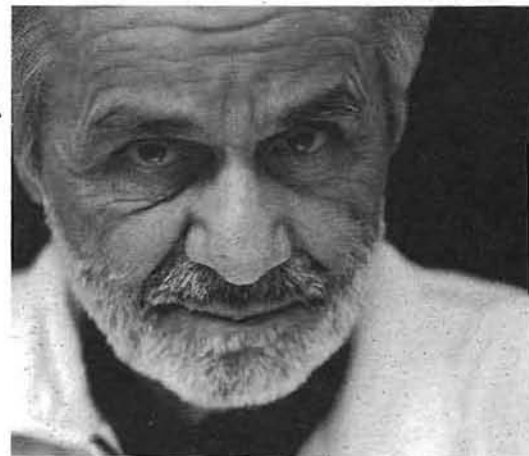
Če povzamem celotno strukturo in si drznem s skopo analizo podati osnutek celotne zgodbe, zasnovane, zarisane, »prepikane«, ali bolje rečeno: ujete na tem delu mojega telesa, bi lahko povedala naslednje ...
Je pokončen in lep ...
Točno takšen, kot sem jaz ...
Je učitelj in divjak ...
Je lovec in ljubimec ...
Je »širokokrilen« in osvobojen vsakršne pripetosti, vklenjenosti, »zabitosti«, posledične preperelosti ...
Točno takšen, kot sem jaz ...
Skupaj se bova zabubila in se, ko bova risala svoj čas, prelevila v dvoje src, ki bijeta v enem ritmu ...
svobodnem ritmu ...
najinem poskoku!

foto* Tanja Vuzem

Avguštin Knafelj, slovenski »sanjasin«

Avguštin se predstavlja kot sanjasin (**sannyasin** - tisti, ki se odpove; tisti, ki se je ločil od posvetnih zadev in hrepeni po samo-realizaciji), čeprav še vedno zelo rad zaide tudi med ljudi. Njegov »aranam« (**aranam** – bivališče puščavnika ali sanjasina) je eden od slovenskih gozdov. Svoj mir je namreč našel v gosto porasli hosti blizu Grosuplja, potem ko je bil prisiljen zapustiti bivališče v hiši, katere »lastniška usoda« se je bila spremenila čez noč. A v tej neprijetni situaciji se je znašel hitro in mirno. V precej skritem kotičku ene od bližnjih smrekovih goščav si je zgradil naravano pravljčni zaselek: na zgolj nekaj kvadratih zemlje so drevesna hiška, kjer spi, študira večinoma duhovna čtiva ter crklja svoje mačke, zraven je drvarnica pa hiška, namenjena izključno meditaciji in molitvi, še ena hiška je skromna kuhinja, šotor je knjižnica, dodatna kolibica pa je bivališče njegovega brata, ki si jo je prav tako postavil sam. Dvorišče krasijo improvizirane kapelice, za »naseljem« pa se nahajajo snežno bele skalnate plošče, ki jih je Avguštin sam »odkril« in očistil zemlje, da bi na njih lahko on

in njegovi duhovno naravnani obiskovalci meditirali tudi pod milim nebom – oz. pod »milimi krošnjami«. Da so mu res mile, priča tudi dejstvo, da ima za sicer nelegalno bivanje na občinski zemlji do nadaljnega dovoljenje tako grosupeljskega župana kot gozdne inšpektorice, kar naju niti ni začudilo. Ko spoznaš Avguština in se za povrh še znajdeš v njegovem intimnem prostoru ... te prepriča. Njegova karizma – poleg pristne naravnosti – temelji na mislih, besedah in molitvah o ozdravljenju vsega stvarstva, zato se tako dobro znajde v še tako kočljivih okoliščinah. Avguštin, človek, ki ga je iniciiral sam podkralj Butana, človek, ki je prijatelj Ivana Krambergerja, s katerim sta na »prešercu« v Ljubljani pred 20 leti na zanju značilen način osveščala ljudi, nekaj mesecev pred smrtjo jasno posvaril, da sta svoje opravila in da naj ne gre v politiko – in v še veliko zanimivih zgodbah bi ga našli! – je človek, ki ga moraš srečati. Ali vsaj – ne smeš zgrešiti! Pa čeprav zgolj v foto-zgodbi.

POGOVOR Z AVGUŠTINOM NA POTI POČLOVEČENJA

Kdo si?

Eden izmed mnogih na planetu Zemlja.

Kaj te vodi?

Vodi me kreativni duh.

Kje živiš?

Živim v gozdu, ki mi nudi mir in soočanje s samim sabo.

Kdo živi s tabo?

Z mano živijo živalce. Konkretno, perzijska mačka z dvema mladičema, ki sta bila rojena v gozdu.

Glavna načela, smernice po katerih se ravnaš v življenju?

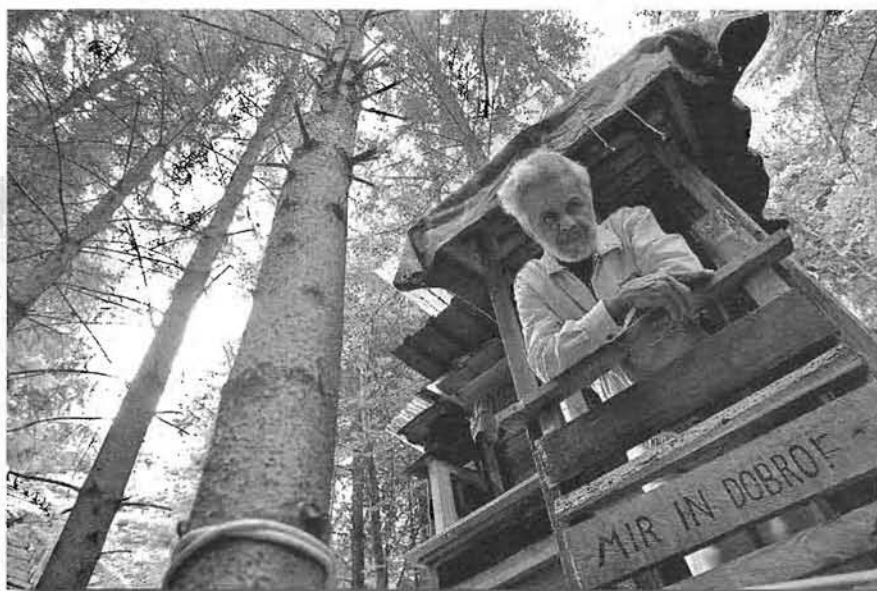
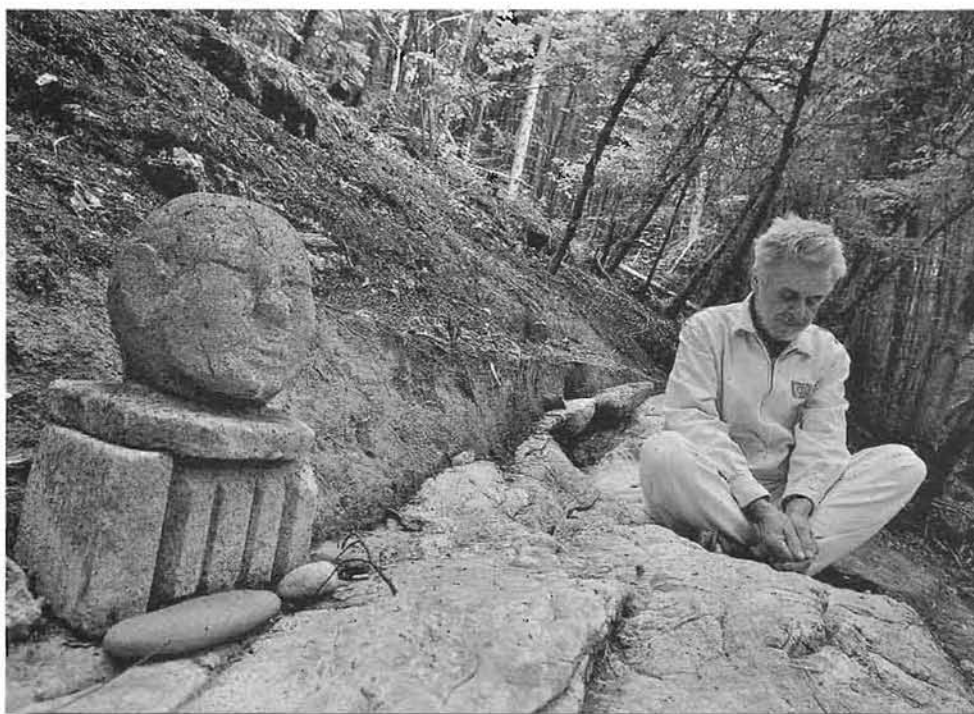
Etika. Pozitivna načela v življenju.

Kako si se odločil za tak način življenja?

Moje duhovno delo med ljudmi je dolgo 47 let. Vedel sem, da me družba ne bo sprejela zaradi izrazito duhovnih načel in da bom prej ali slej moral zapustiti civilizacijo in se umakniti v gozdno samoto. Od tu delujem miselno, mantrično, za blagoslov vsega stvarstva.

Glavna spoznanja v življenju?

Človek je bitje, ki je tudi transcendentne narave in da samo biološko eksistiranje ne daje odgovorov na transcendentno naravnost človeka. Moja duhovnost se razlikuje od religij po tem, da ne manipulira s privrženci. V religijah so zapovedi in prepovedi, jemljejo osebno svobodo, osebna duhovnost pa je naravnost k dobremu mimo religioznih načel.

Ali je tvoja usmerjenost religiozna?

Milarepa, tibetanski mistični jogi iz srednjega veka, je izjavil: »Moja religija je živeti in umreti brez obžalovanja.« To sem sprejel zavestno tudi zase, čeprav še nisem dosegel teh stopenj. To je zame vrhunska religija.

Tvoja vizija človeštva?

Človeštvo je na evolutivni poti. Nivo zavedanja se povečuje. Ljudje bodo postopoma živeli po naravnih, duhovnih zakonih. Religije pa bodo zamirale. Poglavitni greh religije je manipulacija z verniki.

Z Avguštinom se je pogovarjala Luna J. Šribar

Kongres humanitarnih organizacij

7. julija 2007 smo se Kralji ulice udeležili prvega kongresa slovenskih humanitarnih organizacij v Slovenj Gradcu, ki je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška. Sodelujoči na kongresu smo izmenjali svoje izkušnje, ideje in predloge ter svoje dejavnosti predstavili na stojnicah v središču Slovenj Gradca. Udeležili smo se tudi okrogle mize in skupaj z ostalimi predstavniki humanitarnih, socialnih in dobrodelnih organizacij srečanje sklenili z imenovanjem neformalnega foruma, katerega temeljni namen je opozarjanje pristojnih organov in institucij, da se sredstva Fundacije za financiranje humanitarnih in invalidskih organizacij (FIHO) zmanjšujejo, s tem pa je posledično ogroženo tudi izvajanje programov. Vse prisotne organizacije so ugotovile, da zasledujejo enake ali podobne cilje, zato s bodo prizadevale za medsebojno sodelovanje in bolj usklajeno delovanje ter se še v večji meri in učinkoviteje vključevale v konkretne projekte mednarodnega sodelovanja. Srečanja v obliki kongresov v Elizabetinem mestu - Slovenj Gradcu - bodo vsako leto oz. vsaki dve leti postala tradicionalna oblika medsebojne izmenjave izkušenj in mnenj.

Kralje ulice smo na kongresu predstavljali in zastopali: Bojan Kuljanac, Tanja Vuzem, Maja Kozar, Kralj O'Ton in Marko Ceglar (glej sliko)

Športna sekcija, prvič

Kralji ulice (Bojan K., Miha, Urban, Jasmin in Ažbe) smo se v vročinem julijskem dnevu šli kopat na Kodeljevo. Namakali smo se v vodi, igrali odbojko in primerjali pивske trebuhe. Bili smo tudi sklepčni, da bi trebuhu lahko bili manjši in mišice večje, zato je padla ideja, da bi v tovarni Rog mogoče nekoč kvihtali. Seveda pa se tega ne bi domislili, če nam ne bi pri Uradu za mladino Mestne občine Ljubljana donirali vstopnic za bazen. Hvala MOL-u in prijazni puncu, ki je posnela spodnjo fotko!

Športna sekcija, drugič

V četrtek, 2. 8. 2007, smo se dogovorili, da gremo igrat košarko. Dobili smo se ob 15h v dnevnem centru Kralji ulice. Odpravili smo se na igrišče pri Dijaškem domu Poljane. Divje profesionalne poteze in visoka vročina ter še višji tempo so nas hitro utrudili; za naslednji košarkaški podvig smo se dogovorili za bolj večerne ure. Tokratni košarkaši: Žiga, Urban, Ažbe, Marko, Aljoša in Tomi G.

Čistilna akcija

Kralji ulice smo v četrtek, 12. 7. 2007, organizirali čistilno akcijo odvzega materiala za injiciranje drog, ki predstavlja veliko tveganje najrazličnejših okužb ter je v veliki meri povezano z brezdomnimi odvisniki. Prostovoljci smo se zbrali ob 16. uri v dnevnem centru društva Kralji ulice ter se kljub nepredvidljivemu vremenu odpravili na teren. Na Metelkovi smo pobrali 391, na Bavarskem dvoru pa 447 odvzanih igel. Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog Stigma nam je priskrbelo material za bolj varno pobiranje odvzanih igel: pincete, zabojnike, rokavice in razkužilo. V čistilni akciji smo sodelovali: Marko C., Marko N., Andro, Urban, Žiga, Anja + Tomi in Bojan K.

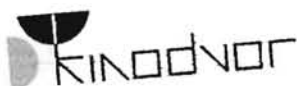
Vse občanke in občane prosimo, da nam sporočijo lokacije odvzanih igel na tel. št.: 041 462 841 (Bojan).

foto* Andrej Mešarič

foto* Gruden Tomislav GTS

Čokolada v Kinodvoru

Sredi junija nas je pozitivno presenetil klic s strani sodelavcev Kinodvora, ki so se spomnili na nas in nas povprašali, če bi si želeli ogledati film po njihovem izboru v njihovih prostorih. V nedeljo, 1. 7. 2007 smo se dejansko počutili kot častni gostje, kot kralji in uživali ob Čokoladi! Zahvala Dvoru!

Napovedujemo pa ...

Mesto žensk na ljubljanskih ulicah

13. Mednarodni festival sodobnih umetnosti Mesto žensk bo v Ljubljani od 3. do 13. oktobra predstavil številne mednarodno priznane ustvarjalke z različnih področij umetnosti. Bogat program, ki bo potekal na različnih lokacijah, tematizira humor pod geslom »Smej se glasno!«.

Znotraj festivala se bo odvijal tudi mednarodni umetniški projekt Humour Works / Humor dela, ki prevprašuje pogoje dela v razširjeni Evropi. V ljubljanskem SKUC-u si oglejte video program, performanse, razstavo slik, fotografij. Orisana bo problematika zaposlovanja žensk, kulturnih delavcev in migrantov. Ne spreglejte tudi uličnih akcij čiščenja čevljev Jane Prepeluh, Shoe Talk: Work Beyond Status in Dental Plan: Fo@k Yourself, brezplačnih zobozdravstvenih uslug Dr. Keke.

Mesto žensk bo na ljubljanskih ulicah izvedlo še veliko drugih akcij. 4. oktobra ob 19.30h se bosta na Trgu Republike predstavili tudi bratislavska umetnica Petra Feriancova in Gwendoline Robin iz Belgije, ki občinstvu jemlje sapo, ko se samovžigalno igra s sivim smodnikom! Manj nevaren, toda enako predrzen, bo pesniški performans romunsko-avstralsko-nemške umetnice Gaby Bila Günther (na sliki), 13. oktobra ob 12.00h na ploščadi Ljubljanske tržnice.

Več o programu Mesta žensk najdete na spletni strani www.cityofwomen.org in v brezplačnem katalogu na različnih lokacijah po Ljubljani, od sredine septembra dalje.

foto* arhiv Mesta žensk

SOCIALNA EKONOMIJA

Človeku prijazen sistem ali nov trik neoliberalnih ekonomistov?

Sociala in ekonomija?

Morda se zdita pojma sociala in ekonomija glede na sodobni ekonomski razvoj popolnoma nezdržljiva,

vendar je bistvo socialne ekonomije prav to. Povedano preprosto: združiti ekonomsko uspešnost, sposobnost preživetja na trgu s socialno občutljivostjo za ljudi. V socialnem podjetništvu ne gre več le za brezglavo zasledovanje profita, temveč se tu na prvo mesto postavlja ljudi. Socialno podjetje ali socialna kooperacija je v skladu s svojim socialnim poslanstvom neprofitna organizacija, ki z izvajanjem določene ekonomske dejavnosti omogoča zaposlitev socialno

izključenim posameznikom in posameznicam. V nekaterih evropskih državah, npr. Poljski, Nemčiji, Italiji, Španiji ..., so sistemi socialne ekonomije že dobro poznani in razviti. Pri nas pa je razvoj socialne ekonomije še precej v povojih, čeprav ideje niso nove, le vsake toliko časa priplavajo na površje tudi v javnih debatah. Sistemi socialne ekonomije so usmerjeni v vključevanje ljudi z roba družbe, socialno izključenih posameznikov, ki se zaradi različnih družbeno-osebnostnih dejavnikov ne uspejo vključiti v divje tekme prostega trga. Namen socialnoekonomskega sistema ni le vzpostavitev socialnega podjetja, temveč tudi,

da se socialno izključenim posameznikom in posameznicam ponudi nove, drugačne oblike izobraževanja in aktivnega vključevanja v družbo, da se z njimi sodeluje na drugačen način, kot to počnejo današnje dokaj okostenele državne institucije za zaposlovanje. Končni cilj socialnih podjetji pa

je seveda postati neodvisen od državne pomoči, se razviti do te mere, da lahko samostojno preživiš na trgu.

Praksa na Poljskem

Sistem socialne ekonomije je v nekaterih državah tudi zakonsko opredeljen. Na Poljskem na primer delovanje socialnih kooperacij ureja Zakon o socialni integraciji, ki je bil sprejet leta 2006. Zakon o socialni integraciji narekuje tudi, kdo vse se lahko vključi v program socialne integracije (na primer brezdomci, nekdanji zaporniki, ljudje, ki so brez službe že tri leta...).

Program je usmerjen k ljudem, ki so v življenju postali pasivni, so zgubili samozavest ali nimajo več volje. Posamezniki najprej obiskujejo integracijski klub, kjer pijejo kavo, se spoznavajo, gledajo TV, praznujejo rojstne dneve in si tako začnejo zaupati. Enkrat na teden se odvijajo samoizobraževalne skupine, kjer se predstavljajo različne tematike, ter tudi seminarji na temo socialne ekonomije. V skupinah se ljudje spoprijateljujejo in velikokrat se zgodi, da se odločijo skupaj vzpostaviti socialno kooperacijo. Lahko se udeležijo tudi nekaj mesečnih programov v centru za socialno ekonomijo, kjer se izučijo za različne poklice

(delavnice vrtnarstva, računalništva, šiviljstva, frizerstva ...). Naslednja faza v procesu je obisk centra za socialno ekonomijo, ki jim pomaga urediti potrebno birokracijo za vzpostavljane kooperacije. Centri za socialno ekonomijo so vzpostavljeni s strani nevladnih organizacij ali lokalnih skupnosti, v njih pa so organizirani tudi različni tečaji, da si ljudje pridobijo potrebna znanja za vzpostavljane svojega podjetja. Socialne kooperacije se lahko usmerijo v zelo raznovrstne posle; kot pri ostalih podjetjih pa je tudi tu potrebno ugotoviti, kaj bi bila primerna dejavnost za tržišče. Se pravi: odločitev, katere dejavnosti se bo posameznik lotil, je svobodna, pri vsakem socialnem podjetju pa je pomembno, da se na prvo mesto postavljajo ljudje ter tudi skrb za okolje. Na Poljskem je mogoče naleteti na zelo različne oblike socialnega podjetništva: od vožnje z rikšo po velikem mestnem pokopališču do trgovin z rabljeno robo, sposojevalnice čolnov na jezeru, na podeželju pa je mogoče naleteti tudi na ekokmetijske skupnosti. Cestni časopis, ki ga prodajajo na Poljskem, je prav tako oblika socialnega podjetništva.

Ko socialno podjetje postane uspešno, se osamosvoji in ni več odvisno od državne pomoči, obstaja nevarnost, da posamezniki, ki vodijo podjetje, postanejo vzvišeni in egoistični, kot se mnogokrat zgodi z uspešnimi »biznismeni«. Zato se v centrih za socialno ekonomijo nekajkrat letno organizirajo srečanja, da bi se ljudje spomnili na osnovni namen vzpostavitve socialnega podjetja. Poudarijo, da tu ne gre le za denar, temveč za dobro medčloveško sodelovanje, prijazno delovno klimo, integracijo. Pomembno je tudi, da se posamezna socialna podjetja ne izolirajo, ampak ostajajo odprta za nove člane.

Na Poljskem razmere za socialno izključene morda v trenutni fazi izgledajo karseda urejene, vendar je v ozadju dolga, večletna zgodba »boja« med državo in nevladnimi organizacijami (na čelu z nevladno organizacijo Barka Fundacija), ki so se trudile za sprejetje zakona in vzpostavitev celotnega sistema.

Praksa v Sloveniji

V Sloveniji smo zakonsko glede celovitega sistema socialne integracije, ki bi zajemal čim širši krog socialno izključenih posameznikov in posameznic, še precej na začetku. Velik korak tako zakonsko kot v praksi je bil pri nas storjen le na področju invalidskega varstva. Z zakonom je namreč urejeno, da se lahko vzpostavljajo zaposlitveni centri za svetovanje, pomoč invalidom ter invalidska podjetja, ki imajo tudi delno pomoč države. Eno izmed njih je na primer invalidsko podjetje Dobrovita, ki nudi urejanje parkov, zelenic, vrtov ter čiščenje notranjih prostorov. Socialno podjetništvo v Sloveniji so torej uspele razviti močne in dobro organizirane invalidske organizacije, za katerimi je že dolga tradicija vzpostavljanja svojega mesta v družbi. Pred brezdomci in sorodnimi

Ali gre res za razvijanje drugačnih, pravičnejših sistemov ali pa je to še ena bistra domislica, zrasla na zelniku vrlih neoliberalnih mislecev?

zapostavljenimi skupinami pa je najbrž še dolga pot do zakonske ureditve celovitega socialnointegracijskega sistema. Evropska unija v teh letih z različnimi programi namenja ogromno denarja za razvoj socialnega podjetništva svojim članicam. Kljub zgoraj orisani privlačni sliki sistema socialne ekonomije pa ne gre prezreti dejstva, ki bo morda čez čas začelo bosti v oči. Vprašanje, ki se postavlja samo od sebe, je: ali gre res za razvijanje drugačne ekonomije, drugačnih sistemov, ki bodo vodili v pravičnejšo družbo, ali pa je to še ena bistra domislica, zrasla na zelniku vrlih neoliberalnih mislecev, ki bi radi izgnali »lenobo« iz poslednjih, brezdelnih prejemnikov socialne podpore in jih vpregli nazaj v utečeno delovno kolesje pod pretvezo socialnega podjetništva? Čas bo pokazal.

Ena izmed oblik socialnega podjetništva so tudi »dobrodelne trgovine«, katerih delovanje vam predstavljamo na naslednji strani. Po vašem mnenju o dobrodelnih trgovinah pa poizvedujemo tudi v priloženi anketi.

IZVEN KONTEKSTA

»Lotevam se torej tega, da se prepustim, da me nosi sila vsakršnega živečega življenja: pozaba. Obstaja neka starost, ko učimo to, kar vemo; a zatem pride druga, ko učimo tisto, česar ne vemo: to se imenuje raziskovanje. Sedaj morda prihaja starost neke druge izkušnje: izkušnje, kako se naučenega rešiti, pustiti, da deluje nepredvidljivo predelovanje, ki ga usedlini znanj, kultur, verovanj, ki smo jih prešli, vsili pozaba. Ta izkušnja ima, kot menim, znamenito ime (...) Sapiencia: nikakršne moči, malce znanja, malce modrosti in kar največ okusa, kar ga je možno.«

Roland Barthes, *Učna ura*, Društvo Apokalipsa, Ljubljana, 2003, str. 34-35.

Dobrodelne trgovine

avtor* Bojan Kuljanac

Dobrodelne trgovine so socialna podjetja, ki jih vodijo humanitarne organizacije z namenom socialnega vključevanja. Ustvarjen dobiček se potroši za socialne cilje, zaposlitev v trgovini pa je že sama po sebi del socialnega vključevanja ljudi, odrinjenih na rob družbe. V dobrodelnih trgovinah se ponavadi prodajajo rabljene stvari, ki jih donirajo bolj ali manj znane osebnosti iz najrazličnejših družbenih sfer. Predmeti se v dobrodelni trgovini prodajajo po zelo nizki ceni, saj so podarjeni. V tujini so tovrstne trgovine zelo razširjene. V Kanadi je razvita cela mreža trgovin pod imenom *The Salvation Army Thrift Stores*, ki finančno oskrbujejo Salvation Army programe.

V trgovinah po celotni Kanadi se prodajajo: obleke, čevlji, igračke, gospodinjski aparati, pohištvo, knjige, nakit, posteljnina, perilo. Imajo organizirano pobiranje podarjenih stvari, ki jih pridejo iskati na dom ali pa v podjetje. Enkrat na pet tednov redno pobirajo stvari na določenih mestih v okolici posamezne trgovine ali pa pokličejo na dom in povprašajo po donacijah.

Osnovni namen tovrstnih trgovin je skrb za ljudi ter tudi skrb za okolje. Gre za ponovno uporabo predmetov, ki jih nekateri več ne rabijo in bi jih zavrgli, drugim pa lahko pridejo še kako prav. Obenem pa se vzpostavljajo ugodne in dostopne možnosti družbenega vključevanja in vstopa v polje plačanega dela marginaliziranih družbenih skupin. Trgovine poslujejo po etičnih načelih, saj zaposlenim nudijo zadostno plačo, da lahko normalno živijo, obenem pa dobiček ne pristaja v rokah posameznikov, temveč se porabi za

delovanje nevladnih organizacij, ki vzpostavijo trgovino, ter za širjenje socialnih kooperacij.

Pri zaposlovanju marginaliziranih posameznikov, na primer brezdomcev, v tovrstnih trgovinah pa je treba upoštevati dejstvo, da človeka ne moreš kar postaviti na delovno mesto in pričakovati, da se bodo s tem rešili vsi problemi. Posameznik oz. posameznica mora imeti, preden se redno in uspešno zaposli, urejeno osnovno eksistenco (osebne dokumente, streho nad glavo, osnovno higieno, prehranjevanje). Pomembno se je torej zavedati, da je, preden se brezdomna oseba vključi na trg dela, potrebno postoriti še marsikaj, da lahko ta oseba resno in odgovorno opravlja svojo službo. Prednost takšnih socialnih podjetij je, da strokovni delavci prilagodijo način dela specifični populaciji in osebo pripravijo na zaposlitev. Oseba gre, preden se zaposli, skozi določene faze socialne integracije. Na uspešno delovanje trgovine vpliva veliko dejavnikov: dobro sodelovanje s socialno izključenimi posamezniki, donacije, ugodna lokacija, neprofitna najemnina in skladišče za zbiranje in obdelovanje podarjenih predmetov. Stroški poslovanja takšnih trgovin so nizki - sem spadajo operativni stroški vzdrževanja, elektrika, voda, prihodki zaposlenih, omejena reklama in stroški najema, potreben pa je tudi nakup stojal, obešal za obleke, polic itd.

Morda se zdi odprtje dobrodelne trgovine - ob poplavi velikih nakupovalnih centrov - le majhen korak, vendar lahko tovrstne trgovine glede na svoj namen pomembno vplivajo na življenja socialno izključenih posameznikov in tudi kupcev, ki se odločijo nakupovati v njih.

ilustracija* Babsy

foto* arhiv Tomaž Z.

Kaditi in piti ali ne biti?

Zakonski izgon kadičev iz vseh zaprtih javnih in delovnih prostorov, s katerim smo se vsi podložniki tobačne omame, kar nas še je na slovenski grudi, hočeš nočeš primorani soočati od nedelje 5. avgusta, je še kako primerljiv s prav tako v Državnem zboru prav te Republike sprejetem določilu, po katerem je denimo moč alkoholne pijače v prosti trgovinski prodaji nakupovati zgolj do 21. ure. Obe prepovedi oziroma omejitvi rabe alkohola in tobačnih izdelkov sta bili sprejeti v imenu zdravja in na pobudo zanj pristojnega ministrstva domače izvršne veje oblasti. Bolj kot na skrb za zdravje povprečnega slovenskega sočloveka pa spominjata na družbeni inženiring, saj se med njunimi vrsticami razgalja podoba željenega nadčloveka. V profilu, pravzaprav pa kar vedenjskem vzorcu slovenskega ali pa: no, evropskega übermenscha, kot ga po navodilih iz generalštaba v Bruslju soustvarjajo tudi domači oblastniki, naj torej ne bi bilo več mesta za kratkočasje s tobačno ali pač alkoholno omamo. Za skoraj vso drugo ima že prav tako s strani politike dodeljeni monopol farmacevtska industrija. Pravim ljubiteljem naj torej empirično preverjen sprostilni vdih dima ali požirek zamenja tableta.

Res sicer gotovo je, da je zloraba tako tobačnih kot alkoholnih izdelkov na Slovenskem kar pereč problem. Toda hkrati je tudi popolnoma jasno, da uzakonjena omejitev rabe alkoholnih in tobačnih izdelkov te prav v ničemer ne razrešuje. Ok. Kadilci so izgnani iz zaprtih javnih in delovnih prostorov. Prosta prodaja alkohola v trgovinah pa časovno omejena do 21. ure. Toda navkljub omejitvi njune rabe to še zdaleč ne pomeni, da bi kdo zaradi tega tudi dejansko nehal kaditi ali pa piti oziroma biti. Le samo uživanje v tobačni ali alkoholni razvadi, ki

pa se ponavadi še posebej dobro dopolnjujeta ob sočasni rabi, je za povprečnega slovenskega sočloveka postalo nekoliko bolj zapleteno in oteženo.

Zdi se, kot da gre za kapitalizem, vsaj potrošniško svobodo izbire, z napako. Ali pa da se svinčeni časi življenja za železno zaveso, ko je bila med drugim po sili netržnih in s strani države dirigiranih razmer omejena tudi raba kave, pralnega praška in margarine, pravzaprav sploh niso iztekli. V bistvu pa bo kar držalo, da prav vsaka oblast ne glede na svoj kapitalistični, socialistični ali pač katerikoli že drugi predznak sebi podrejenega povprečnega sočloveka dojema kot kos gline, ki ga je potrebno pregnesti in oblikovati po svoji podobi. Ta pa seveda še zdaleč ne predpostavlja pokončnega in nad lastno usodo ter življenjem suverena človeka.

V profilu, pravzaprav pa kar vedenjskem vzorcu slovenskega ali pa: no, evropskega übermenscha, kot ga po navodilih iz generalštaba v Bruslju soustvarjajo tudi domači oblastniki, naj torej ne bi bilo več mesta za kratkočasje s tobačno ali pač alkoholno omamo.

Tudi kaditi in piti ter vendar biti je namreč lahko zgolj osebna odločitev, z edino katero je lahko tudi pogojena morebitna uspešna vzdržnost od obeh razvad. Tudi samo zdravje naj bi bilo, kot nam ob vsem tem očitnem

razpadu javnega zdravstva radi vedno znova ponavljajo uradniki zanj resornega ministrstva, osebna skrb in odgovornost. Toda tak nadčlovek, kot se razgalja med vrsticami zakonskega omejevanja rabe tobačnih in alkoholnih izdelkov, bo ostal pač prikrajsan za užitek - pa čeprav včasih - dejansko škodljive omame. Ker pa bo zdrav, po nepotrebnem ne bo bremenil pogoltne in bolj prazne kot polne zdravstvene blagajne. Pridno bo tam enkrat do poznih šestdesetih let hodil v službo, z dela zaradi bolniške ne bo izostajal in še naprej bo vsake toliko z ritualnim nedeljskim romanjem na volišča gojil iluzijo političnega soddločanja. Tak je ta krasni novi svet. Tudi na Slovenskem.

Gospa Smrt, le kdaj boste šli v pokoj?

Bilo je ravno 5. avgusta, ko sem utrujen prišel v zavetišče spat. Spanec je bil tako hud, da sem takoj zaspal. Sanjal sem nekaj, kar ni v navadi - nekaj posebnega. Ravno ta dan je pričel veljati protikadilski zakon. Sanjalo se mi je, da sem prišel v neki lokal, v katerem je bilo na letnem vrtu polno gostov. Vsi so kadili kot turki. Za neko mizo je sedela neka gospa, ki je bila vsa ovita v črno ogrinjalo, čez obraz je imela pajčolan. Za njenim hrbtom je slonela kosa, toda ne navadna, ampak posebna kosa za ljudi. Bila je namreč gospa Smrt - matilda. Nikjer ni bilo prostora, da bi prisedel, zato sem previdno stopil do nje.

In Smrt me ogovori: »Kar prisedi brez strahu, ti še nisi na vrsti, da te poberem, ti se moraš na tem svetu še mučiti.«

Sam pa jo vprašam: »Gospa Smrt, ja, kaj za božjo voljo vi delate tukaj?«

»Veš vesela sem, ko vidim ljudi, kako kadijo danes, ko je začel veljati protikadilski zakon, veš jaz imam najrajši take ljudi, ki kršijo zakone in delajo tisto, kar je meni všeč, potem pa jih čez leta poberem. Zakaj pa ti ne kadiš?«, Izgovoril sem se, da nimam časa za pogovor, in odšel iz gostilne ven ter se končno zbudil. Bil sem vesel, ko Smrti ni bilo več nikjer.

Gregor B. Hann

Mariborski »KRALJI ULICE« odslej pri »KOJAKU«

V Mariboru smo se v okviru Škofijske karitas Maribor v distribucijo časopisa KRALJI ULICE vključili že skorajda takoj od prvih števil naprej in enako velja tudi za redno rubriko MARIBOR NAJ ŽIVI, ki jo pravtako po najboljših močeh sourejamo. Rubrika ni velika in ne zajema veliko prostora, a prav je, da se tudi Maribor sliši še v brezdomskem kontekstu.

V mesecu juniju smo se odločili za novost, saj smo za en teden najeli stojnico v centru Maribora, tam, pri znamenitem »KOJAKU«, kjer so brezdomci lahko prodajali Kralje. »Feed back« je bil zelo pozitiven, tako s strani prodajalcev kot tudi kupcev, tako da bomo s tem nadaljevali in vsak mesec, torej nekaj dni po izidu v Ljubljani, tudi v Mariboru na stojnici ponudili vsem Mariborčanom njihov izvod in jih tako seznanili s problematiko, katero pokriva ta specifični cestni časopis!

Torej, dragi Mariborčani in Mariborčanke, vidimo se pri »KOJAKU«! Za pokušino pa vam pošljamo nekaj posnetkov z uspele junijske distribucije.

Pozdravljam vse bralce in predvsem bralke!

Upam, da ste dopust zaključili nasmejani in ne »zgarani«. Vsekakor so se vam denarnice stanjšale, ampak to je bistvo našega življenja. Denar je osnovno sredstvo za preživetje, nikakor pa ni sredstvo za večno življenje! Jaz na primer ga vedno porabim točno toliko, kolikor ga imam. Takšen pač sem. Živim. Živite tudi vi! Bistvo je tudi to. Bistvo je živeti, ne pa trpeti! Bistvo je tudi to, da vse kar počnemo, počnemo z užitkom in ne s prisilo lastne volje. Ti boga, sem pameten, kajnega? No, pa dovolj pametovanja! Saj nisem bil vedno takšen. Kje pa! Ko brskam po svojem podstrešju, katero se nahaja iznad mojih oči, ko se spomnim vseh dogodkov, vseh stvari, kaj vse sem doživel, se čudim, da sem sploh preživel! A sem!!! Še živim in še bom živel, kajti imam voljo! Vsi moji kameradi, kateri me zelo dobro poznajo, vedo, da ne lažem. Ne! Čas laži v mojem besednem zakladu je potekel. Bi rekel, da se je rok

trajanja iztekel. Pa zaenkrat dovolj o meni, kajti »žre« me en povsem nenavaden problem!!! Velik del življenja sem preživel po parkih. Kot vsi vemo, so v parkih drevesa. Živa bitja so to, kajnega? Pri naši stolnici v Mariboru so se politični p... odločili, da bodo en del tegale »parkeca« spremenili v beton. Po njihovih načrtih mislijo narediti betonski park! Lepo vas prosim! Podrli bodo drevesa stara sto in še več let! Ta drevesa, katera so simbol že dolgo, bodo požagali! Obrazložili so, da so drevesa bolna. Ne me jebat! Koliko starih ljudi je bolnih? Jih je potrebno zato ubiti? Ja, zakaj pa ne? Saj so višek, mar ne? Ta okužena drevesa so tudi višek, kajti v tem parku je treba narediti javni WC zaradi turizma! Turisti so denar, pa še drevesa bodo prodali za kurjavo. Zopet denar. Denar, denar, denar. Bolezen ljudi! Prestiž, ja! Več ga imaš, več veljaš! Ta pregovor je tumast in tisti, kateri si ga je izmislil, je že davno mrtev!

In kaj naj napišem za na konec? Preberite in povejte svojo misel ali pa preberite in ne povejte nič!

Lep, nadvse topel pozdrav vsem živim na tem planetu robotike!

Roboti nimajo čustev. Ste vedeli to? Jaz sem! Bog!

foto* Boštjan Cvetič

avtor* N.N.

IZZA REŠETK

Tukaj, zdaj!

Želim si z mislimi zapustiti ta kraj, kot metulj poleteti domov k prijateljem, a mi ne uspe. Vedno me te rešetke čakajo in ovirajo, da bi stran poletela in zapustila ta prekleti kraj. Ne vem, kako, zakaj me sem ta veter je prignal, saj resnično sem žvela in nisem želela zapustiti doma. Mi veter domov ne pusti, se je dogovoril z rešetkami, da me mimo ne spusti. Počutim se, kot da bi se z vso silo zaganjal vame in me ne pustil, da preteklost za sabo pustim. Zato kot majcena mravljica pred orkanom bežim, ki pa me dohaja. Mislila sem že, da sem grdo preteklost za sabo pustila, a me je zopet ujela in v vrtincu grdi podob z vetrom za rešetkami pustila. Tu sem zdaj že kar nekaj časa, vendar mi misel na svobodo miru ne da. Kje je zdaj vsa moja odločnost? Kje sem izgubila svoj jaz? Nekje na poti na ta prekleti hrib je ostal in za mano ni prišel. Upam, da ne bom popustila in si na novo odločnost pridobila. Dnevi tu minevajo počasi, z vsako nočjo se zbudi želja po svobodi, toplem objemu, besedi prijazni. A vsako jutro se zbudim, čakajo me rešetke in veter prekleti. Rada bi lepe spomine obudila, ne da bi pri tem solze točila. Rada bi veselje na obraz dobila, ne da bi me žalost oblila. Ko odšla bom od tu, spet bom svoj jaz dobila, zopet se bom v svoji topli postelji zbudila, do takrat pa se bom z vetrom igrala in upam, da ga bom čim prej ugnala.

Fržmagitis

Náša dopisnica s Primorske, Biba, nam v tej številki nazorno pojasnjuje svoje stališče glede težnje po ukinjanju dnevnih centrov za odvisnike in brezdomce v Sloveniji. Ker je njeno mnenje glede omenjene tematike zelo obsežno, bo prispevek objavljen v dveh delih.

1. del

Nekaj časa je minilo od našega zadnjega »druženja« med branjem in ponovno je prišel čas, da kaj pametnega (ego moram potolažiti) napišem. Ljudje, ki upravljajo, krmarijo, vodijo ali kakorkoli drugače šofirajo našo državo, torej tudi naše usode, imajo že krepko prve znake blodenj, vročine in splošne bolezenske znake smrtonosnega virusa, imenovanega FRŽMAGITIS! Kakanje v lastno skledo, iz katere boste prej ali slej morali jesti, dragi gospodje, pa k poboljšanju tega stanja, pač ne pripomore, še več, fržmagitis bo vedno hujsi, dokler vas ljudstvo ne bo kratko malo dalo v karanteno ter vas in vaše politične vodje odrinilo na sam rob, tam kjer so tisti, katerih nihče več ne voli. »Enkrat teče zajec, enkrat teče pes«, vedo povedati starejši ljudje. In pravzaprav je dejansko tako ... Toda nekoč, nekje, se bo tudi naše tekanje moralo končati in takrat bo nastopilo vaše. Žalostno je le, da s svojimi ukrepi proti ljudstvu posamezniki mečejo slabo luč na celotne skupine ljudi, ki jim pripadajo. Saj veste, če Bručan naredi napako, jo dejansko naredi celotno Ministrstvo za zdravje, pa še stranka, kateri Bručan tiho ali naglas pripada, izgublja zaupanje pri ljudeh. Tako pač je v tem političnem vrtincu, ravno zato ne razumem, kako si nekateri kar izborijo pravico do uničevanja že tako vprašljive eksistence malega človeka in pri tem utopično verjamejo, da bo njihovo početje ostalo neopaženo, še več, nekaznovano. Kje smo ostali? Aja, fržmagitis! Na katerem planetu ždi naša vlada, da ukinja Urad za droge in misli, da dela prav? Še večja neumnost, če ne že skoraj idiotizem pa je, da sploh razmišlja o tem, da bi zaprla dnevne centre, »drop in-e« za odvisnike in brezdomce! Ko sem to novico slišala v napovedniku za »Tednik«, sem mislila, da tisti teden delajo posebno oddajo, nekakšno parodijo. Druge razlage nekako nisem in nisem našla, saj mi ne gre v glavo, s kakšnimi argumenti naši veljaki opravičujejo svoje namere. Kot že tolikokrat poprej, dajem roko v ogenj, da ponovno počnejo nekaj povsem na pamet, povsem brez ustreznih raziskav, ki bi pokazale ali dokazale, da je zaprtje centrov potrebno. Medtem, ko povsod po svetu takšne in drugačne centre odpirajo enega za drugim, saj se zavedajo potrebe po le-teh, smo Slovenci spet nekaj posebnega in jih že tako malo številčne želimo ukiniti. Ali se ti gospodje res ne zavedajo, kakšno škodo počnejo brezdomcem in odvisnikom, vsem ostalim in v končni fazi, tudi sebi? Odvisnike bodo odgnali točno tja, kjer jih nihče neče - NA CESTO ... MED LJUDI! Namesto da so

»I feel discrimination« je slogan, ki popolnoma izraža resnico in trenutno stanje v Sloveniji.

odvisniki, brezdomci locirani na enem mestu, kjer so med sebi enakimi in kjer se počutijo kolikor toliko varne, kjer jih nihče ne obsoja zaradi njihove bolezn ali osebne nesreče, tam kjer niso stigmatizirani, jih mečejo na cesto, kjer že tako preživijo veliko preveč časa, saj država in občine nimajo posluha, da bi jim zagotovili dnevno-nočne centre. Zakaj želite bolne ljudi izgnati??? Bi predlagali zaprtje centra, kjer se pomoč nudi diabetikom? Bi zaprli centre, kjer varnost najdejo osebe z motnjami v razvoju? Razmišljate o ukinitvi centra, ki nudi pomoč katerikoli drugim bolnikom, ali imajo to »srečo« le odvisni od prepovedanih drog in alkohola? Res je žalostno, da medtem, ko ves širni svet katerikoli odvisnost priznava kot bolezen, ki jo je treba ustrezno zdraviti, sanirati njene posledice in še ogromno narediti na preventivi, v Sloveniji ponovno odstopamo in ponovno, žal, hočemo odstopiti na slabše. Kje je sedaj tisti slogan: »I feel love«? Moram priznati, da kot državljanka te prekrasne dežele, čutim vse prej kot ljubezen. »I feel discrimination« je slogan, ki popolnoma izraža resnico in trenutno stanje v Sloveniji. Pa nikar se ne tolažite z dejstvom, da se naša domovina pač ne imenuje tako, da bi to grdo besedo, kot je diskriminacija, dejansko vsebovala, tako kot vsebuje besedico »love«, torej ljubezen. V Sloveniji si diskriminiran tisti trenutek, ko v življenju postaneš drugačen, ali pa se tak pač rodiš. Narkoman, alkoholik, psihični bolnik, Rom, homoseksualec, transvestit, trans-seksualec, čefur, nekdo, ki rad zahaja na Metelkovo in še in še bi lahko naštevala. Seveda obstaja manjša in tista res velika diskriminacija. Če si »rasta« z dredi, si avtomatsko označen za nekoga, ki ga v življenju ne zanima nič drugega, kot samo kajenje trave in haša in si manjvredna oseba. Najhuje, kar se ti lahko zgodi, je da ti starši morijo vsak dan. Le kaj misliš narediti iz svojega življenja, le kdo ti bo takemu dal službo in bla, bla, bla ... Potem pa imaš diskriminacijo, ki ti lahko življenje dodobra zagreni. Biti »peder« v Sloveniji ... Hja, za to pa moraš imeti

Ljudje, ki upravljajo, krmarijo, vodijo ali kakorkoli drugače šofirajo našo državo, torej tudi naše usode, imajo že krepko prve znake blodenj, vročine in splošne bolezenske znake smrtonosnega virusa, imenovanega FRŽMAGITIS!

res velika »cojones«. Samo zato, ker ljubiš nekoga, ki pa je po prepričanju drugih napačna oseba oz. je oseba napačnega spola, si lahko tepen, izločen in vsepovsod posmeha vreden človek. Poznam dva gaya. Zelo dobro. Pravzaprav ju imam za svoja dobra frienda in povem vam, da sta oba popolnoma »normalna«. Mislim, da je to največji problem - da si ne vzamemo niti trenutka časa, da drugačnost spoznamo, mogoče celo sprejmemo, ampak jo že apriori obsojamo in odklanjamo. Na eno stvar lahko vedno računaš; diskriminacija, kazanje s prstom, šepetanje za hrbtom, stigmatiziranost, odrinjenost, vrata zaprta direkt na nos, met tistega

prvega kamna. Vedno dobiš, ves zgoraj naštet paket + hladen fržmagitis. Jasno je, da je za toplo besedo, varen objem, rame za jokanje, potrpljenje in znanje poslušati bližnjega potrebna čustvena inteligenca, potrebno je posedovati človečnost, tako da je v bistvu lažje nekoga ignorirati, ampak ob vsaki možnosti seveda pljuvati po njem. Zakaj si je tako težko vzeti trenutek ali dva in samo prisluhniti sočloveku, mu dati občutek, da nam ni vseeno in nenazadnje, dati tej osebi tisto, kar potrebuje - občutek, da ni sama na tem, že tako dovolj krutem svetu?

DNEVNIK LOPOVA (15. del)

avtor* GTS

Povšetova 5, soba 68

Četrtek, 22. 12. 1994

Danes je bilo ugodeno našim zahtevam glede hrane. Oglasil se je upravnik celotne Povšetove in nam vljudno obljubil svež kruh in boljšo hrano. V primeru, da nam obrok ne bo odgovarjal, ga lahko zadržimo in počakamo na prihod načelnika pripora Verka. Marjetica je ta trenutek ves živčen in piše raport upravniku, ker še ni dobil sodbe, ki bi mu omogočila deportacijo na Dob. V njem je zagrozil, da bo še danes zažgal sobo, če se stvari ne razjasnijo. (Včasih se je potrebno poslužiti skrajnih sredstev, kot sta zažiganje sobe in ogrožanje življenj, da si zagotoviš, da te nekdo upošteva in ti ne daje samo obljub.) Sedaj pa pazniki čisto živčni tekajo naokoli, v sobo pa je tudi prišel načelnik Verk, ki ves prepoten miri Marjetico, mu obljublja sodbo in še kaj. Ko je Marjetica dobil v roko vrnjen raport, ga je raztrgal in vrgel v smeti, jaz pa sem se hotel dokopati do njega, vendar so me prehiteli pazniki.

Domov sem poslal novoletno čestitko z risbama za nečaka in nečakinjo. Pisal pa sem tudi profesorju Janku - malo me tudi skrbi zanj, saj ga dolgo ni bilo na spregled, slišal pa sem le čenče, da naj bi spet bival na psihiatriji v Polju.

Dan se je končal v napetem pričakovanju izpada Marjetice, vendar se ni zgodilo nič.

Petek, 23. 12. 1994

Ponoči me je Marjetica zbudil ob 2:10 zjutraj, kot bi vedel, da danes gre. S Kolibrijem smo se pogovarjali vse do tuširanja ob sedmih.

Sedaj je ura 13:48 in smo ravno končali s preureditvijo sobe. Vsak je nekaj podedoval. Kasim omaro in posteljo, Kolibri je šel na Kasimovo posteljo, Toti na Kolibrijevo, jaz pa sem podedoval najboljši stol - edini stol v sobi, ki ima naslonjalo. Poleg pa sem dobil še nekaj tablet. Sedaj bom bral, spal, potem pa kaj napisal o Marjetici. Kaj o Marjetici jutri, ker danes ni časa, na veliko smo začeli igrati »mau-mau«. Kasim se je bistveno pomiril, zdaj ni več tako tečen, to pa zato, ker mu primanjkuje Marjetičin smeh strinjanja. Z Marjetico so tudi odšle Kasimove ideje in razlogi tečnarjenja. Sedaj je soba v znamenju dvojčkov (mene in Totija). Zabava je sedaj na najini strani, sicer pa Kolibri spi, Patuljak pa je tudi bolj sam s sabo. Kasim se je previdno pričel prilizovati, s Totijem sva ga sprejela s pomilovanjem.

Sobota, 24. 12. 2007

Zadnja stvar, ki je ostala v sobi za Marjetico, ki je prijel na svet v Ljubljani, 3. 1. 1963. leta, je škatla od tablet za želodčno kislino z njegovim imenom na njej. Nekaj časa je odraščal v neurejeni družini, z očetom alkoholikom in mnogokrat pretepeno mamo. Večinoma se je klatil naokoli, bil več v zavodih kot doma. Kmalu je nadvladal očetu in zaščitil ostalo družino - že takrat se je rad pretepal. Po domovih so ga hitro začeli spoštovati, saj si je upal vse, in nemalokrat je prisilil druge, da so mu sledili. Rad je zaslužil sotrpine, vendar jim ni dovolil, da bi bili reve. Veliko je pretrpel in bil je mnenja, da če hoče vzgojiti sebi enake, morajo ti trpeti kot je on. Obstajajo primeri, ko je že v zavodih pripravil vrstnike, da so skupaj jedli britvice in črepinje, potem pa odšli v zloglasno zagrebško zaporniško bolnišnico. Poleg rezanja žil sebi in drugim je bilo še veliko krvnih pobratenj (dva si prerežeta žile in skleneta rani). Ko je bil starejši, je spet večino časa preživel po slovenskih zaporih, kjer so si ga za vedno zapomnili po problemih in nezlomljivi volji. S tem si je ustvaril avtoriteto pri paznikih in zapornikih. Pazniki so ga že zelo kmalu začeli puščati pri miru, saj ga bolečina ni zlomila, maščeval pa se je vsakemu, pa naj je bil še tak mogočnež. Za seboj ima tudi poskus umora paznika, ki ga je z desko tako močno udaril po glavi, da se je odprla. Take novice pa se med pazniki in zaporniki zelo hitro širijo. Širijo pa se tudi med zapor, predvsem slovenskimi, kjer ga povsod poznajo.

(nadaljevanje prihodnjič)

Sobota, 10.03.2007

Zjutraj pridem malo kasneje v službo. Zbudim se utrujena. Malaria ali teža tedna? Pred vrati kolibe, kjer puščam motor, me čakata dva odrasla shegeja s preklanimi ustnicami in ranjenim čelom. Ponoči so obračunavali med seboj veliki shegeji v Orixu, baru na poti proti Nyiragongu, grozečemu velikanu vulkanu, ki je pred nekaj leti zakril celo mesto v žarečo sivino. Prvi shege prične pripovedovati zgodbo minule noči, drugi je še preveč zadet, da bi sploh lahko kaj spregovoril. Slednji je znan kot velik lopov v mestu Goma. Prvi se izgovarja v hitrem swahiliju, da ga je poslal moj šef iskat lopova mobilnega telefona, čigar lastnik je velik šef ONU (Organizacija Združenih Narodov), ki je trenutno na obisku Konga in je imel včeraj tudi govor mladim in osebju v našem velikem salezijanskem centru v Ngangiju, predmestju Gome. Lopov telefona te imenitne osebe je nek mlajši shege. A v tej akciji iskanja poštenosti pade na stara pota življenja na ulici in obračunava z nerešenimi posli.

Nedelja, 11. 3. 2007, Goma

Danes sem imela priložnost slišati veličasten govor novega, na sveže prišlega guvernerja province Severni Kivu. Je mlad očka petih otrok. Otroci z ulice, vendar le na ulici pred cerkvijo Saint Esprit, se bahajo, da so postali šefi. Očitno so jim veliki šefi mesta Gome na tretji in četrti nedeljski maši polno frankov podarili.

S seboj imam tri otroke, kongoške sirote, s katerimi živim. So me čakali pred hišo na »payotte«, da gremo skupaj k maši. Po poti nek moški ob trafiki reče: »Waliiba watoto.« (Ukradli so otroke.) Mišljeno je bilo meni, belki, ki se sprehaja s tremi majhnimi otroki. Menijo, da sem jih ukradla. Kot belka. Ob cerkvi so mi drugi trikrat rekli: »Lepe otroke imaš.« Jim odgovorim: »Niso moji, so vaši, a so zapuščeni, in mi jim iščemo nekoga, ki jih bo sprejel za svoje. Jaz le živim trenutno z njimi.« Kasneje povprašam sodelavce, zakaj ljudje mislijo o meni, da kradem otroke. Pripovedujejo, da je bilo nedavno, v času vojn, genocida, naravnih katastrof, v navadi, da so mnogi otroci izginjali. Pravijo, da je bilo pogosto videti kakšno lepo oblečeno damo, črne ali bele polti, ki je nagovarjala zapuščene ali nevarovane otroke okrog tržnice in jih vabila s seboj, »k sebi« v Ruando. V resnici pa je šlo (in gre še vedno) za trgovino z otroki. In nihče od mimoidočih opazovalcev »kriminola belega blaga« ne bo ukrepal. Predani usodi in večdesetletnim težavam so se prepustili toku smrti in bede, takšno pač je življenje v Kongu. Mogočna osebnost guvernerja mesta Gome je bila ob koncu maše poklicana na veličasten govor. Pride pred ambon s svojo

ženo in varnostnikoma, pred cerkvijo ga čakajo celo policijsko vozilo in dva osebna stražarja, močno oborožena. Včeraj na novo prišli guverner province Severnega Kivuja spregovori v obmejni cerkvi, ki meji na Ruando: »Provincia Severni Kivu je afriška Svica. V njej imate vse in še več za lepo življenje. A le zakaj ljudje v njej mislijo, da arašidi rastejo na visokih drevesih, da krompir obiramo s težko dosegljivih vej in da je sir uvožen iz Evrope, ko pa se vse to najde v vaši deželi? Dragi prebivalci Gome, vi ste me izbrali demokratično, zaradi vas sem tukaj, prosim vas, da sodelujemo in namesto vojn, ki so se od tukaj leta 1996 in 1998 razširile do same Kinshashe, sedaj razširjajmo mir in spravo in omogočimo razvoj našega sira iz Masisija, krompirja iz Kibumbe in arašidov od naše province Severni Kivu do samega Walikalija in Kinshashe, kjer bodo naši bratje spoznali darove iz vzhodnega dela Konga. Med sabo se gledamo kot suhe in visoke (tutsije) ter kot nizke in čokate (hutu). Poznamo morilce, nanje kažemo s prstom, a nič pri tem ne storimo, da bi bilo drugače. Poznamo jih, tukaj so. V naši provinci še vedno ni miru. Ti, ki delajo vojno, so tukaj. V Kibumbi ljudje pijejo deževnico in vodo iz potokov. Epidemiji kolere ni in ni konca. Včeraj so ubili »l'abbé-ja« (župnika) v Jombi, danes pa se spominjali umorjene Luise iz vaše župnije. Prosim vas, da stopimo skupaj in zasejemo semena miru!«

Pomislim ... Tale pa ima pogum takole javno spregovoriti o peročih problemih tega okolja ob severnem delu jezera Kivu, življenje mu bo na nitki viselo.

Četrtek, 22. 3. 2007, Goma

Ljudje pravijo, da se je tukajšnja ekvatorialnogorska klima spremenila. Od zadnjega izbruha vulkana pravijo, da je vse drugače, dežja je vedno manj, postaja vedno bolj vroče. Pravijo, da je še pred nekaj leti bilo v Gomi možno videti slone, prihajajoče na obrobje mesta. In leve v parku Virunga. Posledice vojn in naravnih katastrof so izgnale živali v druge okoliške naravne parke, seveda so do tja prispele le tiste, ki so uspele uteči sestradanim želodcem vojakov in materialni slasti divjih lovcev. Le v mesecu oktobru minulega leta je bilo po novicah Radia Okapi ubitih 225 slonov v parku Virunga v bližini Ruwindija, teritorij gverile Mai Mai. In tedensko naj bi pojedli okrog pet nilskih konjev (eden tehta več ton) v bližini jezera Eduardo, ki je prav tako teritorij omenjene uporniške vojske. Nedavno so vojaki proruandsko uporniške vojske pojedli samca gorske gorile s srebrnim hrbtom v bližini Jombe, v Rumangabu na jugu nacionalnega parka Virunge.

Danes je prišel v naš center za ulične otroke nek moški po nasvet mojega sodelavca. Slednji

mi kasneje opiše zanimivo zgodbo. Namreč, da se ta moški, ki je prišel to jutro k nam v center, ukvarja s preprodajo kož velikih živali iz nacionalnih parkov. Žal pa je nadaljnjo preprodajo leopardove kože, vredne osem tisoč dolarjev, prepustil nekemu znancu, bivšemu salezijancu in sodelavčevemu kolegu, ki je znan po velikih krajah, prevarah in lažeh. A očitno ga vsi še ne poznajo. Spretno je prepričal ilegalnega trgovca, da bo preprodal kožo za deset tisoč dolarjev na jugu Konga na svojem domačem teritoriju. Trгоvec je sprejel ponudbo in nikoli več ni videl svoje leopardove kože. Ker je moj sodelavec po izvoru iz iste vasi kot lopov, ga poprosi za pomoč pri sledenju lopova z izginulo kožo afriškega lepota.

To dopoldne odpeljem tri naše socialne delavce v zapor za mladoletnike. Njihova misija je bila pogovor s sedmimi mladoletnimi dekleti in fanti, ki naj bi bili vpleteni v prostituiranje v vaških bordelih v okolici Rutchura (nekaj ur severno od Gome), v t. i. »Maisons de Tolérance« (hiše tolerance). Slednja »hiša tolerance« je na prvi videz lokalna restavracija, v kateri strežejo lepa mlada dekleta. A v resnici je pravo delo teh deklet prodaja svojega telesa, vodena s strani šefice lokala. Ob večerih se ta dekleta zbirajo s prijatelji v eni izmed lesenih bivalnih kolib. Pravijo, da so spremljevalke glasbene skupine, ki izvaja svoje nastope v različnih krajih. Ker se po afriški tradiciji dekleta in fantje ne smejo družiti ponoči sami v hiši, so vojaki vzgojno nastopili in jih vse skupaj aretirali in peljali na policijo. Pogosto pa so ravno vojaki stranke v »Maison de Tolérance« in povzročitelji spolnega nasilja nad otroki, ženskami, včasih tudi nad moškimi. Kapitan policije za mladoletne nas je prosil za pomoč. Zelel je, da naši socialni delavci odkrijejo pravo resnico, ki jo je očitno že poznal, le da ni našel priznanja pri mladih. Žal tudi naša ekipa delavcev

ni dosegla priznanja. Kapitan jasno pokaže svoj nezadovoljen obraz. Prava resnica naj bi bila v mreži prostitucije, v katero so vpleteni ti mladi, s ciljem povratka teh mladih v njihove družine in aretacijo pravega zvodnika. A mladi niso bili zainteresirani za izhod iz svoje nevarne obrti.

Sreda, 4. 4. 2007, Goma

Cez nekaj dni policija za varstvo otroštva izpusti mladoletne zapornike kot nedolžne. Med njimi sta dve okrog štirinajst in petnajst let stari dekleti, ki sta noseči že dva do tri mesece.

To jutro okrog šeste ure in pol odpeljem kolega psihologa Burundijca s tremi kongoškimi otroki do avtobusne postaje Atraco v mestu. Prihaja iz hiše Shalom v Burundiju, ki jo vodi slavna Maggy. V času genocida v Ruandi in Burundiju je pričela reševati tisoče otrok v težavah, kasneje pa prejela Nobelovo nagrado za mir. Kolega odpotuje v Burundi na počitnice k svoji družini, ob tem pa bodo trije otroci salezijanske skupnosti otrok iz Gome preživeli svoje velikonočne počitnice med burundijskimi otroki.

foto* Alenka Zelenc

S tem nadaljevanjem zaključujemo objavlanje dnevnika *Delo s cestnimi otroki v Gomi*. Po datumih lahko vidite, da smo z dnevnikom prišli le do 4. aprila 2007, kar pomeni, da z mesečnim izhajanjem Kraljev ulice nismo uspeli povsem slediti časovnemu poteku, ki ga opisuje dnevnik. Njegova avtorica Alenka Zelenc zdaj počasi zaključuje svoje delo v Gomi. Piše nam, da se je v zadnjih mesecih tempo pri delu zaostroval, prav tako kot je okolica v političnem smislu postala bolj razburkana, neprijazna in tudi nevarna. V juniju so imeli v svojem centru za ulične otroke oborožen rop, v katerem so njegovi storilci odnesli tudi avtoričin fotoaparater računalnik z vsemi fotografijami in zapiski v njem. Zdaj se je Alenka že odpravila domov v Slovenijo. Namerava potovati počasi vzdolž reke Kongo, tako da se bo do konca leta vrnila v Slovenijo. Želimo ji srečno pot!

Slaba stran je, da te ne vidim gole

On: Zdaj je pa že kar osma pomlad, odkar sva se našla.
Ona: Osmi jesen prej.

On: Pa saj nisem tako napačen. Vsak dan ti pustim spati, jaz pa grem nažicat čike, liter in sendvič. Še vedno sem zaljubljen in vsak dan te imam rajši, tudi muckava se veliko, le gole te nisem videl več kot desetkrat. To pa mraz dela.

Ona: Če bi me videl, bi me še zapustil.

On: O, to pa ne, ti si vse, kar imam in si želim. Dokler bo zdravje, bo tudi sreča. Sva kot eno, in če bi imela kje živeti, bi tudi zibala.

Ona: Kar misli si.

Zgodbe z ulice zbira Tomislav Gruden

foto* Gruden Tomislav GTS

Hoja po črepinjah

Ko mi je rekel, da me ne ljubi več, se mi je sesul svet. Kako lahko to reče? Mar me ni še včeraj objemal, govoril lepe besede? Ne. »Slepila si se že dolgo«, mi je rekel. Res sem se. Verjela sem v nekaj, kar je nemogoče.

A nekoč je bilo mogoče. On tako drugačen ... »Priden«, študiran, ambiciozen, vse.

Jaz, z omadeževano preteklostjo, brazgotinastimi nogami in tako prekleto drugačna. On, univerzitetni diplomirani »krneki«, jaz na metadonu že tri leta, a brez »zadevanja« in trudeč se najti tisto normalno, pot. Vse je sprejel, videl je tisto drugačnost, a s pozitivne plati. Verjel, da mi s terapijo in pametjo lahko uspe vse.

Tole mu lahko povem: »Vedi, trudila sem se, ljubila sem te, a je vmes vskočila tudi moja druga plat. Ne vem zakaj, po letu sem se odločila, da mi več pomenijo lokali in ganja, drugi ljudje. Čakal si me, vse si mi dal, a tega nisem znala ceniti. In si odšel. Tvoje besede še vedno odzvanjajo v mojih ušesih. Strah me je. Strah me je osamljenosti (tudi doma stvari niso najbolj rožnate – logično), tega, da bom sama. Zmeraj starejša, vem, moram prenehati piti (sploh nisem človek s ceste, a sem v lokalu prav tako pijana), prenehati piti metadon, najti službo, nadaljevati šolo, popraviti zobe. UF! Danes se mi zdi, da se mi bo zmešalo. A verjamem, da bom zbrala moč. Vsaj drugi tako pravijo. Kaj pa vem. Mogoče se pa spet slepim ... Kot je rekel.

T>S

Reli fičo – prva ura vožnje

Petnjast jurjev je stal fičo, reli fičo. Notri štange, spojlerji, ful zrihtan, saj veš ... Pripeljal mi ga je lastnik na dom, kjer sem bival. Bil je krem barve, majhen volan, šalt hebel tud ta mal, radio. Vse, res vse. Navita mašina. Ko sem ga zagledal, sem mislil, da me bo kap ... od veselja. Kar za srce sem se prijel. »Jooooj«, sem si rekel, v glavi pa samo še: »Hvala, se vidimo, ko ga stestiram.« Ključke in dokumente dobim v roke, »kul, kul, joj«, si mislim.

Dva dni opazujem fičota, ki me že težko pričakuje. Ne znam voziti, ja, nič ... treba probat. Stric me že en teden samo opazuje, ker ga presenečam s svojimi uspehi. Samo gleda in nič ne reče. Vzamem ključke in se odpravim do fičota, spreleti me hudo dober občutek. »Opa, Mare, počasi začni«, si rečem. Odklenem, se usedem in se skoncentriram. Ključ vtaknem v štarter in se spet umirim, prestave poznam, treh pedal pa ne. »OK ... ne ni OK«, počasi obračam ključ do prve stopnje, prižgejo se lučke. Fičo je tiho, ne upam si obrniti ključa naprej. Čez šipo zagledam strica, naslonjen na temelj hiše me z veseljem opazuje in se mi smeška. Fičo je navit, zato raje izstopim. Če stric vozi vlak, po vsej verjetnosti obvlada tudi fičota.

Nadaljevanje sledi ...

KTM

Sprejem v »KOŽ« Knjižnico Otona Župančiča

Ob mojem prvem prihodu v to prečudovito knjižnico sem že vnaprej razmišljal, kako kje naj začnem. Bil sem že malo uveden računalništvo, za kar so me usposabljalne moje sodelavke uredništva Kralji ulice. Vendar sem se zaradi prostorske stiske in prezaposlenosti naših sodelavk odločil za obisk, pomoč ter za nadaljnje usposabljanje za računalništvo v tej knjižnici. Vodja oddelka borze dela, gospa Lilijana Pahor, ter njena namestnica, gospa Sonja Borschenini, sta me sprejeli z odprtimi rokami. Začel sem takoj, ko sta me začeli uvajati v postopke interneta. Po dobrih dveh mesecih uvajanja smo nabavili osebni računalnik, prenosni lap-top, kjer lahko mirne duše delam na različnih programih, saj gledamo tudi na to, da je v knjižnici vedno prostor za vse, ki si ne morejo drugače pomagati pri učenju z računalnikom, branju knjig ter učenju za tisto, kar pač potrebujejo. Zelo rad bi se zahvalil tudi za pomoč pri nastavitvi računalnika (gospodoma računalničarjema), saj bi bilo brez te dejavnosti precej težje. Toliko zaenkrat, mislim, da bomo še naprej tako uspešno sodelovali in si pomagali v takšnih ali sličnih situacijah. Še enkrat bi se rad iskreno zahvalil vsem za pomoč pri mojem usposabljanju.

Predstavnik prodajalcev pri projektu Kralji ulice,
Meško Toni, v sodelovanju s sodelavko Luno

V tej številki začnemo z novo rubriko »Pred 100 leti«, v kateri bomo objavljali različne časopisne prispevke na teme brezdomstva, beračenja, revščine, socialnega varstva, stanovanjske problematike. Ti prispevki bodo ponatisnjeni iz starih slovenskih časopisov, predvsem iz *Slovenskega naroda* in *Slovenca*, pa tudi iz *Jutra*, *Večera* in drugih manj znanih časopisov. Poiskali bomo ustrezne prispevke, ki so v teh časopisih izšli »pred 100 leti«, oz. v času od leta 1873 do 1940. Časopisne zgodbe »izpred 100 let« govorijo marsikaj tudi o takratnih širših kulturnih, socialnih in političnih okoliščinah. Pa pogledjmo, ali se svet kaj spreminja!

KRALJ & KRALJICA

KRALJ

KO SI OPAZOVALA ZVEZDE
IN NA TVOJ NAVDIH SE JAZ
IN KO SI STOPILA NA OGRAJO,
DA BI SI POGLEDALA V OČI
IN VINO IN TISTI VEČER
SE JE PRELEVIL IZ NEŽNIH
DOTIKOV V DIVJO STRAST.
SPOMIN OSTAJA ŽIV,
TA VEČER JE SPOMENIKI
POTEM SVA ODŠLA BOSA
IN BUDILA SANJE RAZDRAŽENIH ROŽ.
BISERNA ROSA SE JE TALILA PO GOLENIH
IN LUNA NAMA JE KAZALA POT.
KO SVA OPAZOVALA ZVEZDE, KRALJICA
ZNOVA, VEDNO ZNOVA ...

NAŠLA SEM PETEROKRAKO
IN ZASEPNIL SI OSTREJŠA JE OD TEBE
OSTREJŠA OD DOTIKA
OSTREJŠA OD MEDNOŽJA.
NAŠLA SEM OSMEROKRAKO
IN ZASEPNIL SI PREPROSTO TE OSVAJA
PREPROSTO NE BEŽI
PREPROSTO TI LEŽI, VSA DANA.
NAŠLA SEM ŠE ENO
IN REKEL SI POSTAJAM SLEP
POSTAJAM BLEDIKASTO TVOJ
POSTAL BOM ONA!

Janko in Tanja

— **Preganjan berač.** Iz Gorice se nam piše: Tu živi siromak, ki je na rokah in na nogah tako pohabljen, da ne more delati. Hodil je v stolno cerkev ter ostajal pri vratih. Prosil ni nikoli, ne po hišah, ne v cerkvi, a če so mu dobri ljudje iz usmiljenja z njegovo pohabljenostjo prostovoljno kaj dali, je seveda vzel. V cerkvi so ga videli seveda tudi duhovniki, in ti so ga naznanili policiji, da v cerkvi berači. Začela se je seveda preiskava, a konec je bil ta, da policija usmiljenja vrednemu siromaku ničesar storila ni. Obono se sodi, da je bil ta veliki revež naznanjen policiji le vsled tega, ker so se gospodje bali, da dobe kaj manj v pušice, če bodo ljudje siromaku dajali. Po cerkvah drezajo mežnarji neprestano s tisto mošnjo ljudi pod nos in v vsakem voglu visi škrinjica za milodare, a tisti, ki sami beračijo, dasi imajo vsega preveč, nimajo niti toliko usmiljenja s pohabljenim siromakom, da bi ga v miru pustili.

Slovenski narod, 2. 6. 1900.

RAZSTAVE

Kaj: Stigma (v okviru 27. grafičnega bienala)

Kje: Galerija Cankarjevega doma, Ljubljana

Kdaj: 6.9.-28.10.

GLASBA

Kaj: Terminal00 (E-Play, Srbija)

Kje: Metelkova mesto, Klub Gromka, Ljubljana

Kdaj: 28.9. ob 22h

Kaj: Terminal00 (Shazalakazoo, Srbija)

Kje: Metelkova mesto, Gromka, Ljubljana

Kdaj: 29. 9. ob 22h

DRUGO

Kaj: Sejem - otroški bazen

Kje: Gospodarsko razstavišče, Dunajska 18, Ljubljana

Kdaj: 13.9. - 16. 9. od 9h dalje

Kaj: Literarni večer z Davidom Albaharijem

Kje: Cankarjev dom, Stihova dvorana, Ljubljana

Kdaj: 3.9. ob 19h

DELAVNICE

Kaj: Priprave na porod

Kje: Grablovičeva 54, Ljubljana

Kdaj: 3.9. ob 18h

Kaj: Likovno-ustvarjalna delavnica

Kje: Preglov trg 15, Fužine, Ljubljana

Kdaj: 4.9. ob 15h in 11. 9. ob 15h

Kaj: Delavnica snemanja drugačnega porno filma

Kje: Cankarjev dom, M1, Ljubljana

Kdaj: 11.10.-13.10., 16h-19h

Kaj: Socialni koncepti do 2. svetovne vojne v Sloveniji

Kje: Cankarjev dom, M3, M4, Ljubljana

Kdaj: 25.9. ob 19h

Kaj: Slovenski festival znanosti

Kje: Cankarjev dom, drugo preddverje, dvorane 1 - 4

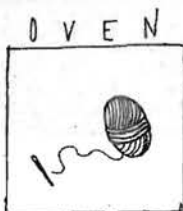
Stihova dvorana, Ljubljana

Kdaj: 18.9.-20.9.

Prireditelji, vabljeni k objavljajanju svojih brezplačnih prireditev! kraljiulice@gmail.com

ULIČNI HOROSKOP

avtor* Gregor B. Hann

On
Ne veste, kaj bi počeli? Rešitev je tu, pred vrati. Peljite svojo ženo na morje, dokler je še lepo vreme, saj čas hitro teče. Pazite na zdravje, ki ga prav gotovo niste zadeli na gasilski veselici.

Ona
Zvezde so vam zelo naklonjene. Obeta se vam nepozabna avantura z neko osebo, ki vas že nekaj časa naskriva opazuje. Poglejte naokoli in hitro boste ugotovili, kdo je ta oseba. Igrajte loto.

On
Nekaj časa boste porabili zase in se odpravili na potovanje. Toda brez skrbi, vse se bo uredilo. Vaša boljša polovica bo morda malo v skrbeh zaradi vašega zdravja, toda tudi to se bo uredilo. Spoštujte njene nasvete.

Ona
Čedalje bolj ste vznemirjeni, kajti pričakujete mnogo lepih trenutkov. Neka oseba, ki je vaša simpatija, komaj čaka, da se sreča s vami. V službi pričakujte od sodelavcev same pohvale, toda pazite, da ne bodo hinavskega značaja. Tudi zaslužili si boste nagrado ter odpotovali v eksotične kraje.

On
Ali niste že siti dela v službi? Skrajni čas je, da greste malo po svoje. Ne pozabite na okolico. Zavidajo vam vašo uspešnost. Toda ne pozabite, vi ste gospodar svojega telesa in razuma.

Ona
Vam pa zadnje čase tudi te zvezde kažejo nekaj, kar si morate zapomniti. Imeli boste srečo v službi in doma, le vaša tašča bo nekaj godrnjala. Toda brez skrbi, saj nima drugega dela, kot da brusi jezik. Tudi pri denarju kaže na bolje.

On
Ker ste ga na dopustu preveč lomili, sedaj nosite posledice tega početja. Vendar za vsakim dežjem posije tudi sonce. Obeta se vam nekaj posebnega, predvsem na ljubezenskem področju. To ne bo ostalo brez posledic.

Ona
Ali veste, da se po napornem delu prilježe topel objem ljubljene osebe? Zakaj vedno odlašate s tem srečanjem? Saj ura zamujena ne vrne se nobena ... Imeli boste nekaj težav z zdravjem, vendar nič kaj resnega. Igrajte na loteriji, obeta se vam nekaj. Ali boste igrali?

On
Ker ste samozavestni, se ne bojite ali ustrašite nobenega dela. Še tako težko delo, ki vam ga naložijo vaši nadrejeni, naredite z lahkoto. Opozarjam vas, da ne pozabite nase. Privoščite si sprostitev - morda s kakšno ljubico v postelji. Napredovali boste.

Ona
Okolica v službi vas bo ranila z besedami, vendar boste kot ranjena levinja uspešno odreagirali. Kot zmagovalka se boste povzpeli na boljši položaj v službi in doma. Toda ne bodite diktator v odnosu do svojih podrejenih.

On
Doživeli boste presenečenje! Po dolгих letih boste srečali osebo, ki je bila dolgo čas vaša simpatija. Boste obnovili družbeno? Poskušajte splačalo se vam.

Ona
Zopet se boste lotili svojega dela na začetku. Ste boste uredili tak kot vi želite, čeprav komu to ne bo všeč. Toda: kaj vam briga za druge? Prijatelj, ki vam zvest, želi od vas izvedeti resnico, ga imate radi ali? Pogovorita se, v še odprto.

OGLASNA DESKA

Kralji ulice se priporočamo za donacijo kolesa, ki ga potrebujemo za terensko delo.
Tel: 059/022-503 ali 041/462-841 (Bojan)

Spoštovani bralci! Če imate morda mobije in adapterje, ki so dotrajani in neuporabni, jih lahko prinesete v naše uredništvo - pod šifro: za KTM.
Tel: 059/022-503. Hvala!

Hvala vsem, ki s svojimi donacijami nesebično podpirate delovanje našega društva!

Društvo Kralji ulice

Znova se zahvaljujemo prijaznim zobozdravnikom ordinacije BABIT d.o.o. in zasebni ordinaciji dr. Siegla za nudenje brezplačne nujne pomoči našim uporabnikom!
Društvo Kralji ulice

Eden od avtorjev prispevkov v Kraljih ulice prosi koga, ki več ne potrebuje svojega radio sprejemnika ali stolpa, da mu ga podari. Radio naj bi bil tako dober, da bo lahko brez motenj lovil Radio Dur. Lahko ga pustite v dnevnem centru Kralji Ulice. Hvala!

EKSKLUZIVNO!!!
Prodam originalni sTRIP-Nik z 58 risbami.
Cena je 100 €. Tel.: 040 58 44 81.
Kličite popoldne. (Nik)

Urejanje Julijaninega stanovanja se zaključuje, še vedno pa potrebujemo PVC talne obloge v velikosti 10m2 in 6m2 ter 40-50m2 salonitnih plošč.

50 letna gospa, brez strehe nad glavo, bi najela sobico za skromno protiplačilo ali za pomoč v gospodinjstvu ali na vrtu. Vsi, ki bi mi lahko pomagali, prosim pokličite tel. št. Kraljev ulice 059 022 503, od 10h-12h ter od 15h-16h.
Irena

ilustracije* Damjan Majkić

TEHTNICA

On
Ali verjamete v čudeže? Da, da, tudi to se dogaja. Po dolgem času boste zopet uživali v dvoje. Oseba, s katero se boste srečali, vam bo dala vetra v postelji. Pazite, da ne boste omagali. Skrbite na svoje zdravje in denar.

Ona
Ko tako tehtate druge ljudi, pozabljate nase. Dajte že enkrat odtehtati tudi sebe in si dajte duška s kakšno zabavo. Odleglo vam bo takrat, ko se boste usedli ob kozarčku hladnega piva in pozabili na ves svet. Tudi pri denarju bo boljše, le na zdravje pazite.

ŠKORPIJON

On
V službi boste imeli polne roke dela. Toda ne smete se pre nagliti, kajti tukaj je tudi vaša družina. Čakata vas napredovanje v službi in denar, le z jezikom morate previdno opletati, da ne bo zamere.

Ona
Nenadoma boste ugotovili, da se morate komu zaupati. Kdo je ta oseba, pa morate ugotoviti sami. Imate kar nekaj oboževalcev, madona!

STRELEC

On
Pametnejši popušča. To je star slovenski pregovor. Obeta se vam priložnost za dobro delo. Ali ga boste sprejeli? Splačalo se vam bo. Možnosti za vaše dobro počutje so ogromne, le poskrbite zase.

Ona
Že dolgo časa odlašate z delom, ki vam ni prav nič všeč. Toda če ga boste opravili, se vam bo nekega dne obrestovalo. Tudi pri denarju pazite, da vam ne bo ušel iz rok! Bodite dober gospodar!

KOZAROG

On
Včasih se vam dozdeva, da ste premalo učinkoviti pri svojem delu. Vendar brez skrbi, vaše delo je odlično, le s to razliko, da se premalo zavedate, kako ste lahko enakovredni drugim. Zasluzek bo prišel ravno ob pravem času. Porabite ga v koristne namene, če ne drugače: za svojo ljubljeno osebo.

Ona
Tudi vam se obetajo boljši časi. Mar ni lepo imeti občutka varnosti, saj je že čas, da tudi vi zaživite precej drugače, kot pa ste živeli nekoč? Pri denarju bo še nekaj časa škripalo, kasneje bo boljše.

VODNAR

On
Prihaja čas, ko boste morali vse posle predati svojemu nasledniku. Ali ste prepričani, da bo zmožni premagovati vse težave? Pomagajte mu tudi z nasveti in videli boste, da bo šlo. Obenem si vzemite čas tudi zase in pojdite na lov za čarovnicami! Morda vas katera začara v postelji.

Ona
Za vas pa so zvezde pripravile neko presenečenje. Imeli boste mnogo oboževalcev, tako da sami ne boste vedeli, h kateremu bi se stisnili. Obeta se vam poročno slavlje. Le glejte, da se boste dobro odrezali.

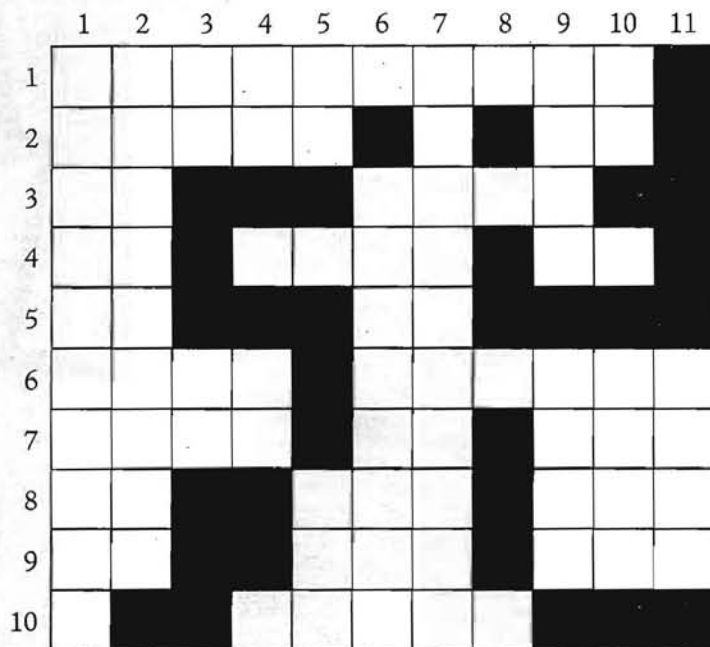
RIBI

On
Zelo poceni jo boste odnesli pred svojo najboljšo prijateljico (taščo). Dajte ji že enkrat mir pa se bo tudi ona poboljšala. Priporočam vam, da ji kupite gugalni stol (iz ZDA) in jo vprašate, če ji lahko napeljete še elektriko.

Ona
Kot nalašč ste s svojim partnerjem pripravljeni na pogovor o boljši prihodnosti. Ali mu boste prisluhnili? Kar dajte, saj vam bo to samo koristilo. Ko bosta uredila odnose, bo tudi pri denarju boljše. Pazite na zdravje - ledveni del.

Rock križanka

Vodoravno

1. Naziv britanske rock skupine, ki je bila zelo uspešna v sedemdesetih letih, in sicer je zaslovela s komadoma *Child in time* ter *Smoke on the water*;
2. priimek prvega basista rock skupine pod »ena vodoravno« - ime je Rod; prva črka besede oktava; reka v Rusiji;
3. kratica za: Anton Ertl; del gledališča, na katerem nastopajo igralci;
4. kratica za časopis Naši razgledi; naziv za dekle, ki se poteguje za lepoto države; slovenska pritrdilnica;
5. kratica za magnezij; kratica za: Breda Toplak;
6. grški bog vojne; doktor nemškega porekla, ki je izumil pecilni prašek;
7. priimek britanskega rock pevcu Louja; kratica za predsednika Nemške demokratične republike (Ulbricht Walter); turški velikaš;
8. kratica za: Tone Eržen; oranžada; del vojaške čete;
9. kratica za: Ivan Nagode; kratica za Evropsko nogometno reprezentanco; dalmatinsko žensko ime;
10. prva črka besede nota; čevlarsko orodje.

Navpično

1. Ime in priimek ameriškega filmskega igralca in pevcu, ki je veliko pel s Frankom Sinatro;
2. zimzelena melodija po angleško;
3. kratica za: Elder Angela; kratica za: Elvira Eger;
4. kratica za Pregelj Natašo; prva črka besede mati; kratica za: Sever Danilo; prva črka besede dur;
5. kratica za: Povše Stanka; prva črka besede Irska; nekdanji skandinavski drobiž;
6. prva črka besede unija; priimek znanega rock glasbenika, ki je bil vodilna sila pri znani britanski rock skupini Black Sabbath (Ozzy);
7. ime in priimek znanega rock pevcu, ki je Škot in še danes aktivni glasbenik (*Sailing*);
8. prva črka besede Praga; prva črka besede Everest; prva črka besede trubadur; prva črka besede Oregon;
9. priimek znanega rock organista, ki je vodilna sila pri rock skupini pod »ena vodoravno« (Jon); zelo popularen napitek, ki se ga pije ob vsakoprstni priložnosti, raste predvsem v eksotičnih deželah;
10. kratica za znanega novinarja (Evgen Bergant); zadnja črka besede glasba; ime enega izmed naših Kraljev ulice;
11. ime dramskega in filmskega igralca Šerbedžije.

Avtor križanke: Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno rock križanko pošljite na naslov Društvo Kralji ulice, Poljanska 14, 1000 Ljubljana in se potegujte za zanimive nagrade: stripovski zvezek »Street s-trip-nik« ali CD »Odpeti pesniki« - pesmi Daneta Zajca ali CD »Odpeti pesniki« - pesmi Srečka Kosovela ali CD Svetlana Makarovič *Kako postaneš glavni* - Janja Majzelj (Glasbeno društvo Kuhna)

Objavljamo imena nagrajencev pravilno rešene nagradne križanke v prejšnji številki in čestitamo!

Dejan Branc, Rateče - Planica;

Tasič Nenad, Velenje;

Erika Lipičnik, Maribor.

Mali miš pri izdelovanju lukenj

Mali miš skače
iz vreče v vrečo,
brke ima pobarvane
in na repu polno žita.

Mali miš je zelo vesel,
saj iz vreč vse bo vzel.

Slavje in veselje se
je ravnokar začelo
dveh vreč pa polno
lukenj je načelo.

Mali miš veselo
pleše, poje in kriči
maček Miha pa
že blizu ždi.

Hraber mali miš
se mu ne da
in iz vreč
povabi še prijatla
dva.

Skupaj pa že veselo
plešejo, pojejo in kričijo,
da se mačka ušesa že
šibijo.

Vidna mišja je
premoč, zato maček Miha
raj odskoč.

Pa spet mali miš veselo
se smeji, pleše, poje in
kriči ...

KTM

Brezdomec, ki je prodajal časopis Kralji ulice,
zavpije: »Nova številka Kraljev ulice, posebne
novice, eden pijan, eden nategnjen!«
Tedaj se zaustavi kupec, pogleda v časopis in reče:
»Jaz nikjer ne vidim, da bi bil nekdo nategnjen«, in
kupi en izvod časopisa.
Tedaj pa se prodajalec zadere: »Nova številka
Kraljev ulice, eden pijan, dva nategnjena!«

Gregor B. Hann

foto* Jaka Adamič, Dnevnik

**Vam se zdi v redu,
če je siv človek tiho,
majhen na razpolago,
žival na krožniku
in policist pred hišo.**

Meni pa čne.

Maruša